

КАКВУ ХРАНУ ЈЕДЕМО

Ћути и гутај

СРБИЈА ИЗМЕЂУ ИСТОКА И ЗАПАДА

Везали смо коња где је *Ћазда* рекао

СТРАНА 6

ГРАДЊА ЦЕНТРА ЗА МАТИЧНЕ БЕЛИЈЕ

Ново обећање – темељац у јуну

СТРАНА 9

НЕЗАПОСЛЕНОСТ ВИСОКОШКОЛАЦА

Професори и лекари могу само да се *сликају*

СТРАНА 9

ПОСКУПЉЕЊА КОМУНАЛНИХ УСЛУГА

Све већи и већи рачуни

СТРАНА 14

FINAL SALE H&O
Na kolekciju jesen - zima
-80%

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

SILCA
034/ 33 66 99
ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA NA SVIM VRSTAMA AUTO KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž mir u kući
Refilm
Karadonjeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

AUSPUH SERVIS
PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA
IMASAF
JelesAuto
M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Камо извињење?

Пише Драган Рајичић

Премијер Ивица Дачић вратио нам се са „молитвеног доручка“ сит. Шта је тамо јео не знам, али кад буде прогутао и оно што су му у вежи Косова Обама и Мишел са својим европским савезницима спаковали за понети, слутим да би његова већ позамашна трба могла да нарасте и до Гинисових димензија. Готово да га већ видим како тако надувен седи у некој кафани, овог пута са провереним друштвом које није умешано чак ни у трговину дрогом, и пије искључиво соду бикарбону јер се наш устав са све петнаестак посто косовске територије, кад то прогунеш, тешко вари.

Ако се у поменутом друштву нађе и наш дипломирани председник, процес варења устава у који су се, заједно са легендарним Коштуницом, клели и они, имао би све атрибуте државничког понашања.

- На још једну кашкику соде - служи Тома чистих руку Ивицу, који се још није опрао ни од оног кофера, ни од Лазаревића, ни од Радуловића, ни од Тончева - то ти је добро и против наших резолуција и против оне моје платформе коју смо заједно изели. Смањује надимање и убрзава наш улазак у Европу!

Да ли то оваквим уводом ја можда прижељујем повратак Коштунице на власт и његове визије решавања косовског питања? Боже ме сачувај! Јасно је као дан да Ивица и Тома данас, баш као и Борис и Борко јуче, не могу да ураде ништа у смислу повратка Косова у наше државне оквире, али сам сигуран да наш незаборавни легалиста Коштуница није у стању да уради чак ни толико. И њему таквом, међутим, мора се признати да је формално у праву када указује на кршење устава гледе решавања косовског питања. Једини легалан пут којим би могло да се „покрије“ оно што нам се дешава и што нас чека јесте промена тог устава. 'Оће да боли, то је јасно, али ми смо управо под свима њима заједно научили да трпимо и што се трпети не може.

Је л' се сад то залажем за промену устава? Јок море, немамо сад времена за то. Ја нисам формалиста, мени је суштина увек важнија. Залажем се за то да Тома и Ивица наставе да раде то што раде, све по плану како су им Американци и Немци зацртали, јер ако нећемо да идемо тим путем гурнуће нас опет у провалију из које ћемо још једном тешко успети да се искобељамо. Али, ту је поента мог залагања, нека Тома пречасни и Ивица на соди бикарбони оно што раде зову правим именом, тј. нека народу говоре пуну истину о томе шта нам се заправо дешава.

На пример, из кабинета председника пошаље нам се овако саопштење: „Премијер Дачић и ја данас смо обавили велики посао са нашим Косовом. Четири пута смо погазили устав, три пута моју платформу и два пута нашу скупштинску резолуцију, али смо направили договор са Албанцима који отклања могућност новог рата. Њима мир и територије, а нама мир и наука да се политиком коју смо водили деведестих ништа не може постићи“. То би, држим, било поштено и готово да би завредило мог размишљања да им на следећим изборима прикључим и свој глас.

И друго, да наш владарски двојац, са све Вучићем, упуту једно људско извињење актерима бивше власти које су небројено пута оптуживали за издају и велеиздају на Косову, тј. за оно што они данас сами раде, само још темељније. За лоповлуке, нормално, нека иду у апсу, али за „издају“ им, ако су људи, заиста дугују огромно извињење и молбу за опроштај. Исто то дугују и својим бирачима којима су обећали нешто сасвим друго од овога што је, додуше, једино могуће, а које су, па, преварили и самим окупљањем у ову владу са све неуништљивим Динкићем. Мислим да би једно такво извињење помогло да поверујем у њихов спектакуларни политички преображај, а ако у томе грешим, извињавам се ја њима!

АНКЕТА КУПУЈЕТЕ ЛИ ГАРДЕРОБУ, КОЈИ ДЕО БУЏЕТА МЕСЕЧНО ИЗДВАЈАТЕ ЗА ЊУ?

М. Ивњаковић

Даница Љубић,
пензионерка:
- Све што имам,
волим да сам
елегантна.

Мара Полетан,
пензионер:
- Ја ништа, ни
динар, облаче ме
ћерка и син.

**Виолета
Цветковић,**
радник
обезбеђења:
- Најмање сто
евра, а то је мало
више од трећине
зараде.

Душан Цветић,
економиста:
- Откуд знам,
супруга купује за
целу породицу.

**Слободан
Тодоровић,**
студент:
- Дајем
поприлично, не
знам тачно
колико.

**Мирослав
Марић,** правник:
- Не пуно, али
знам да
комбинујем.

**Славиша
Кокерић,**
приватник:
- Ја за себе
потрошим око
четири хиљаде
динара, па пута
три.

Нина Ђусић,
трговац:
- Око пет хиљада
динара а то је
четвртина
прихода.

**Светислав
Радојевић,**
контролор:
- Десет хиљада
месечно
минимално, али
за децу највише.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачним ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
печива

Све врсте хлеба и печива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom
i prezimenom

Da li ćete i ove zime
grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ПРЕМИЈЕР И МИНИСТАР У „ФИЈАТ АУТОМОБИЛИМА СРБИЈА“

Видели модел са седам седишта

Председник Владе Ивица Дачић обећао да ће држава у договору са „ФАС“-ом одобравати попусте за домаће купце „фијата 500Л“, разговарати са Руском федерацијом о извозу овог модела без царине, повећати капацитет гаса који користи фабрика, урадити далеководе, изместити трафостаницу

ИЗГЛЕД МОДЕЛА СА СЕДАМ СЕДИШТА ОБЈАВЉИВАН НА САЈТОВИМА

он представља строго чувану пословну тајну.

■ Разговор са Русима

После обиласка производних погона фабрике и разговора са менаџментом „ФАС“-а министар Динкић рекао је да ће серијска производња новог модела са седам седишта почети у мају, а да ће продаја кренути на лето, када је најављено да ће се појавити на тржишту Северне Америке.

нема проблема да ли ће и колико произвести аутомобила, него да ли ће то шта произведе моћи и да прода. Он је рекао да је модел „500Л“ скуп за домаће купце и најавио да ће у договору са директором „ФАС“-а покушати да нађе начине да се купцима у Србији омогуће специјални попусти и беневфити.

Дачић је, такође, рекао да ће у априлу са руским званичницима разговарати о могућности да се

смештајне и угоститељске капацитете, рекао је Дачић.

Министар Млађан Динкић истакао је да је у овом тренутку у „ФАС“-у запослено 2.600 радника, што је више од броја који је предвиђен уговором између „Фијата“ и државе Србије.

- С обзиром на потражњу тог модела на ино тржиштима извесно је да ће до краја године бити отворено још око 600 радних места. Од извоза овог „Фијатовог“ модела ове године очекује се приход од две милијарде евра, што је готово

И ако су овога тренутка најмодернија фабрика аутомобила „Фијат аутомобили Србија“ нису без проблема. Премијер Ивица Дачић, који је у понедељак са министром финансија и привреде Млађаном Динкићем посетио крагујевачку фабрику, обећао је да ће држава помоћи у њиховом решавању. Због повећаног обима производње испоставило се да доток гаса у фабрику није довољан да задовољи све потребе и да га треба повећати. Председник Владе обећао је да ће држава урадити и далеководе и изместити трафостаницу из фабричког круга.

Можда је због тога састанак Дачића и Динкића са директором „ФАС“-а Антониом Безаре Фераром, иза затворених врата, уместо пола сата, колико је било предвиђено протоколом, трајао три пута дуже. За то време новинари, сниматељи и фоторепортери имали су ретку прилику да уживају у музеју крагујевачке фабрике, где је изложен аутомобил „фијат 500Л“ којим је и отворена нова „Фијатова“ фабрика. У музеју, међутим, није био изложен ни један од модела аутомобила који су се раније производили у Крагујевцу, попут „кеца“, „југа“, „тристаћа“ и осталих.

За разлику од новинара премијер и министар су имали прилику да виде прототип модела „фијата 500 ХЛ“ са седам врата. Да ли ће тај модел заиста изгледати као прототип који су Дачић и Динкић видели за сада се не зна, јер су могуће мање или веће измене, не само када је каросерија у питању. Тај прототип новинари, фоторепортери и сниматељи нису могли да виде, јер како у „ФАС“-у рекоше,

ДИНКИЋ И ДАЧИЋ ЈЕДИНИ ВИДЕЛИ НОВИ МОДЕЛ

ДИРЕКТОРИ „ФАС“-А ПОКАЗУЈУ ПОГОНЕ МИНИСТРИМА

Да је припрема за производњу модела са седам седишта, као и основног модела намењеног америчком тржишту, далеко одмакла показује и то што су главни кооперанти „Мањети марели“ и „Донсон контрол“ у фази верификације делова и склопова за све варијанте овог модела. У истој фази када су делови за ове моделе у питању налазе се и остали добављачи „ФАС“-а. То, опет, значи да ће серијска производња почети како је и планирано.

Модел са седам седишта има дизел мотор 1,6 и ради на метан. Према Дачићевим речима, овог тренутка фабрика у Крагујевцу

„Фијатови“ модели произведени у Крагујевцу у ту земљу извозе ослобођени царине. Према његовим речима, ти ће разговори бити тешки, јер Руска федерација до сада то још никоме није дозволила.

■ Вишеструка корист

Указујући да је Србија власник једне трећине фабрике, премијер је нагласио да је успех „Фијата“ успех Србије. Према његовим речима, уколико се буде ишло по плану може се очекивати да „Фијат“ буде најбољи посао у наредним деценијама. Дачић, који је у понедељак први пут обишао

производне погоне „Фијат аутомобила Србија“, био је фасциниран високим технолошким нивоом у фабрици.

- Од „Фијата“ вишеструке користи имају и други. Ова фабрика је сада наш највећи извозник, има стотине других фирми које раде за „Фијат“, а користи има и Крагујевац. Не ради се само о запошљавању људи, већ и о великом броју камиона и шлепера који те аутомобиле превозе, као и о развоју и подизању имица града у свету. Не треба сметнути с ума то што у Крагујевцу борава много странаца, а то све утиче на

петина укупног извоза земље, рекао је Динкић.

Према речима директора „ФАС“-а Антонија Безаре Фераре, у реконструкцију производних погона уложено је 850 милиона евра, а у најмодернију опрему још око 150 милиона. До краја прошле године у овој фабрици произведено је укупно 30.000 стандардних аутомобила „500Л“. Ферара истиче да се 99 одсто укупне производње извози, као и да се у овој години планира производња од 110 до 180 хиљада аутомобила. Колико ће тачно аутомобила бити произведено зависи од захтева тржишта.

Серијска производња новог „Фијатовог“ модела „500Л“ у Крагујевцу почела је 4. јула 2012. године. Нови модел се пласира на више од 100 тржишта у свету, укључујући и САД, као и регион Азије и Пацифика. Извоз модела „500Л“, који се производи само у нашој земљи, почео је у августу 2012. године. Производња новог модела у погонима у Крагујевцу резултат је уговора о заједничком улагању италијанског „Фијата“ и Владе Србије који је потписан у јесен 2008. Тим стратешким уговором италијански „Фијат“ је власник 67 процената фабрике аутомобила у Крагујевцу, а држава Србија преосталих 33 одсто. **М. ЂЕВИЋ**

СОЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ У „АУТОСАОБРАЋАЈУ“

Стиже отпремнина за 200 људи

На већ дужа нагађања да ли ће и када у „Аутосаобраћају“ бити реализован социјални програм, а фирма са тренутно 500 запослених бити „лакша“ за 200 људи, коначно је стављена тачка. Социјални програм ће бити спроведен до краја овог месеца, када они који се одреде да уз отпремнине напусте предузеће треба да добију новац и подигну радне књижице. Тиме би ово предузеће, које тренутно запошљава око 500 радника, остало са око 300 запослених и стекло услове за преживљавање и нормално пословање.

Дилеме да ли ће се примењивати већ раније усвојени социјални програм, или ће бити измењени критеријуми, су отклонене, а новац обезбеђен. На снази ће бити ранији со-

Пријављивање запослених који уз отпремнине желе да напусте фирму траје до 25. фебруара, а 200 радника који буду на списку ће до краја месеца добити новац

цијални програм који због недостатка новца у државној каси није био до сада реализован.

Радници који се одреде да напусте предузеће добиће, у зависности од година радног стажа, 100 евра по години стажа или десет бруто плата, а они који имају две и мање

година до пензије прешли би на евиденцију Националне службе за запошљавање, где би до испуњења услова за пензионисање добијали новчану месечну надокнаду. Радници којима је до пензије остало пет и мање година прешли би на биро рада уз отпремнину од шест бруто просечних плата на нивоу Републике Србије.

Из Агенције за приватизацију сугерисано је и синдикатима и пословодству да за социјални програм не би требало да се одреде возачи и кондуктери који, уз аутобусе, представљају основ за нормално функционисање предузећа. Како је новац обезбеђен за 200 радника, ако се за одлазак из фирме пријави већи број од предвиђеног на руководиоцима радних јединица у којима се појавио „вишак“ је да одлуче ко ће од пријављених напустити предузеће и узети отпремнину, а ко ће остати на послу.

У синдикатима кажу да су са пословодством и људима из Агенције за приватизацију договорени критеријуми у случају да се за одлазак из предузећа пријави више од 200 запослених. **М. Ђ.**

КАКВУ ХРАНУ ЈЕДЕМО

Нема система ни примене закон

У последње две године контрола животних намирница је на недопустиво ниском нивоу, када је реч о учесталости и броју узорака. Генерално узев, код нас не постоји ефикасан систем контроле намирница, нити се поштује постојећи Закон о безбедности хране, донет пре четири године, а Национална лабораторија за контролу намирница још није у функцији, тврди Зоран Николић из Националне организације потрошача

Пише Гордана Божић

Вест да је у нашем региону повучено млеко хрватских произвођача са опасним, канцерогеним материјама изазвала је праву бурну међу потрошачима. Међутим, контаминирано млеко није једини производ којег се грађани с разлогом плаше. Готово истовремено у јавност је доспела информација да су и рибе из Дунава заражене непознатим паразитом, опасним по здравље.

Још један разлог за стрепњу купаца је вест од пре неколико месеци да је добар део прошлогодишњег рода кукуруза, који се, иначе, користи за прехрану стоке и живине, контаминирао. Та стрепња се појачава након изјава потрошачких организација да код нас више до две године нису рађене упоредне анализе намирница, а потрошачи посебно стрепе од увозних осетљивих намирница, попут меса и месних прерађевина.

И мада нас из надлежних установа уверавају да су контроле ре-

Упућени тврде да се на домаћем тржишту не контролишу адекватно увозна риба, конзерве, месо. При томе се око 40 одсто намирница на домаћем тржишту пласира у „сивој зони“, где инспекција углавном нема приступа, па се дешава, примера ради, да на киосцима брзе хране поједемо и по коју плескавицу у коју је додата генетски модификована соја.

Једина референтна установа која се научно бави испитивањем квалитета хране у Крагујевцу је Институт за јавно здравље, у чијим се лабораторијама свакодневно проверава на десетине узорака воде и хране.

Начелница Центра за хигијену и хуману екологију у Институту Мирјана Милосављевић напомиње да ова установа нема надлежност инспекцијских органа и да стручњаци не могу на своју руку да уђу у продајне објекте и узимају узорке. Тамо где не постоји уговор, захтев странке или инспекције, Институт нема приступ.

Неопходно је да фирма или појединци имају склопљен уговор са Институтом којим се дефинише одређена динамика и број узорака намирница за контролу. Прецизно се утврди колико узорака се узима и које врсте анализа ће бити урађене. У другом случају, у објекте где се производи, припрема или продаје храна улазимо са инспекцијским органима, док је трећа варијанта да узоркујемо намирнице на захтев корисника. Узорци могу доћи до наше лабораторије и у случају хигијенско-епидемиолошке ситуације, објашњава наша саговорница.

У лабораторији се може утврдити какав је квалитет намирница и да ли су оне хигијенски исправне за употребу. Тако, на пример,

када је реч о млечним прерађевинама попут јогурта, тачно је прописано колико треба да има млечне масти, воде и суве материје, колика треба да буде киселост. Дешава се да јогурт нема довољно суве материје, због чега је „водњикав“, али осим што није одговарајућег квалитета, није опасан по здравље људи. Други сет анализа утврђује колико је ова намирница здравствено безбедна за употребу. Најчешће се контролише присуство патогених бактерија, тешких метала и пестицида, а у појединим лабораторијама може се утврдити и степен радиоактивности.

У лабораторији Института најчешће се контролишу жита, производи од брашна, млеко, млечни производи, месо и прерађевине, адитиви, јаја, воће, поврће.

Када се подвуче црта, може се рећи да су резултати задовољавајући. Све контроле које су урађене током прошле године показале су да су мање од један одсто узорака и око три одсто брисева били неисправни. У таквим случајевима дајемо предлог мера за отклањање узрока неисправности производа, а уколико су узорци узети на зах-

НЕ КОНТРОЛИШУ СЕ АДЕКВАТНО УВОЗНА РИБА, КОНЗЕРВЕ И МЕСО

тев инспекције, резултате прослеђујемо њима, објашњава Мирјана Милосављевић.

Она, међутим, изражава бојазан да постоји велики број објеката који нису под контролом. Док је у неком ранијем периоду држава финансирао системску контролу намирница, узоркован је далеко већи број производа. Откако анализе плаћају сами власници одрађује се минималан број анализа, а не ретко ескивирају и оно што би морало да буде обавезно. Због тога се у Институту труде да њихове контроле буде ненајављене и да се из радова радњи узме она роба која се нуди потрошачима.

Главни проблем у контроли намирница је, мисле у Институту, што Фитосанитарна инспекција, уредбом Владе Републике Србије, од октобра прошле године не контролише намирнице и сировине из увоза на граничним прелазима. Довољно је да увозник покаже потврду да је радио контролу у својој земљи и може да увезе шта год жели. Да зло буде веће, таква потврда важи шест месеци, па се са њом у том периоду може увозити исти производ различитих произвођача, ко зна каквог квалитета и исправности.

Упућени сумњају да су од увођења овакве уредбе којом се не врше контроле на нашој царини испражњени многи магацини у земљама западне Европе, а да нико и не зна шта је све и каквог квалитета увезено од сировина и готових производа.

Са друге стране, Санитарна инспекција је још 2009. године изгубила надлежности које је имала, а њен посао преузело је Министарство пољопривреде, које очиглед-

но није било спремно за оволики „залог“. Читав посао контроле намирница подељен је између Пољопривредне и Ветеринарске инспекције. И мада у згради Шумадијског управног округа своје канцеларије имају обе поменуте инспекције, резултати њиховог рада доступни су крагујевачкој јавности искључиво преко централе у Београду, односно „ли ар“ службе Министарства пољопривреде.

■ Цена не гарантује квалитет

Из дописа које је стигао у редакцију „Крагујевачких“ о надлежностима, резултатима рада и броју контрола, стоји да је у надлежности Пољопривредне инспекције, између осталог, да обавља послове инспекцијског надзора у области заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, безбедности хране биљног и мешовитог порекла, контроле органске производње и обрађивача дувана и

произвођача дуванских производа, производње и промета вина, ракије, алкохолних и безалкохолних пића, као и органске производње.

Ветеринарска инспекција задужена је за контролу здравствене исправности и квалитета хране животињског порекла у свим фазама производње и промета, што значи да се активан надзор врши код свих произвођача - било да се ради о објектима великог капацитета или мањим објектима, а такође и у свим малопродајним објектима хране животињског порекла.

У Министарству тврде да се контроле спроводе редовно према одређеном плану, као и да су појачане за време великих празника и током летњег периода.

■ (Не)повење у институцији

Питање је, међутим, да ли „шачица“ инспектора са ограниченим буџетом на располагању може да контролише све оне намирнице које грађани купују у продавницама, ресторанима, на пијацама. Стручњаци упозоравају да храну која се продаје ван легалних токова нико не контролише, да се она производи мимо свих прописаних стандарда и продаје на улици у картонским кутијама и гајбикама по тротоарима.

Осим тога, значајне количине хране из иностранства стижу „сивим“ каналима. У домаћој индустрији меса, према незваничним информацијама, користе се највише увозне сировине. Иако на паковањима месних прерађевина пише „произведено у Србији“, готово 90 одсто сировина стиже из иностранства. За домаће купце велика је непознаница квалитет рибљих конзерви, филети неких риба, које код нас у продају стижу из свих крајева света, али често и са веома загађених подручја. Недовољна контрола производа из увоза је евидентан проблем, а гаранција квалитета више није ни висока цена производа.

„ДА ЛИ СТЕ ЧУЛИ ДА ЈЕ НЕКИ ПРОИЗВОЂАЧ КАЖЊЕН?": ЗОРАН НИКОЛИЋ

довне, а намирнице здравствено исправне, дилема какву храну заиста једемо све више мучи обичне грађане.

Још више плаши чињеница да не постоји систем који би гарантовао квалитет хране на нашој трпези. Због тога не чуди што грађани изражавају сумњу у безбедност хране и траже чешће контроле и ригорозније санкције за оне који крше законске прописе.

■ Ненајављене контроле

Да је квалитет хране код нас под знаком питања и сами можемо да закључимо. Иако је законска регулатива усаглашена са европским стандардима, она се не примењује у потпуности. Стручњаци упозоравају да је контрола квалитета различито површина и спорадична, па се често своди на одређивање садржаја тешких метала и микробиолошку исправности хране, што није увек довољно. У храни потенцијално постоји читав низ штетних материја које је неопходно анализирати, посебно због тога што на тржиште стижу производи из различитих делова света.

ГДЕ НЕ ПОСТОЈИ УГОВОР, ЗАХТЕВ СТРАНКЕ ИЛИ ИНСПЕКЦИЈЕ, ИНСТИТУТ НЕМА ПРИСТУП: ДР МИРЈАНА МИЛОСАВЉЕВИЋ

РЕЗУЛТАТИ ИНСПЕКЦИЈСКИХ КОНТРОЛА

Уништено 23 тоне меса

Пољопривредна инспекција је у 2012. години на територији Србије извршила 6.336 контрола прехранбених производа биљног порекла, укључујући и алкохолна и безалкохолна пића у промету. У 570 случајева су констатоване неправилности. Из промета је повучено преко 100.000 килограма производа и преко 145.000 литара напитака. Поднето је 492 захтева за покретање прекршајног поступка и 150 пријава за привредни преступ. У 127 случајева се радило о истеклим роковима производа.

Ветеринарски инспектори обавили су 41.075 редовних службених контрола, од чега 13.333 у објектима у малопромету. Због небезбедности по потрошаче (непосредовање документације или недостатка произвођачке декларације, ветеринарског жига на месо, истеклог рока употребе, промене изгледа, боје или мириса) из промета је повучено и уништено 23.500 килограма меса, преко 12.000 килограма производа од меса, 550 литара млека, око 4.000 литара млечних производа, 90.000 комада јаја, 6.000 килограма рибе и 60 килограма меда.

СРБИЈА ИЗМЕЂУ ИСТОКА И ЗАПАДА

Везали смо коња где је иззда рекао

Нама је отприлике речено где да станемо и да чекамо, али да нећемо у овој деценији ући у Европску унију. Истовремено нам не дају ни да одустанемо, јер ми смо зависни од Европе и САД у финансијском и сваком другом смислу. Дакле, понашамо се као наркоман који је „навучен” и више нема куд, каже политички аналитичар Бранко Радун

Пише: Слободан Цупарић

Жоће ли српски политички врх успети да помири два супротстављена прокламована државна циља – да Србија добије датум за почетак преговора са ЕУ и да одбрани државну целовитост, што ће рећи да је „Косово још наше”. То је, по многим, очигледно немогуће, тим пре што нам је немачки амбасадор колико јуче јасно поручио да за добијање датума не морамо да признамо Косово, али ћемо то свакако у једном тренутку бити принуђени да учинимо, ако желимо у ЕУ. У једном таквом политичком контексту, када је изговора избачена флоскула „и Косово, и ЕУ” и када су све парламентарне странке, осим ДСС, за европске интеграције, најновија истраживања јавног мњења показују да је подршка грађана уласку Србије у ЕУ пала на најнижи ниво у последњој деценији и износи 41 одсто. Тај податак говори да 59 одсто грађана не верује да ће Србија чак ни за

цама Европске уније. Када економска криза прође и када почне боље да се живи, опашће и тај евроскептицизам, убеђен је Драгишић.

Грађани правилно резонују јер су за 13 година њихове евронаде у великој мери прокоцкане, апострофира Мирко Чикириз, председник Окружног одбора СПО у Крагујевцу. – Изузев захвата у оквиру банкарског сектора и Војске Србије, све остале реформе озбиљно су изостале, а с друге стране имали смо криминалну приватизацију и неподношљиву стопу корупције. Нису то промене које су грађани очекивали, те су и резултати поменутог истраживања логични. Када грађани осете конкретну корист од процеса придруживања ЕУ, онда ће се и расположење променити.

■ Избори (ни)су на видику

Стручњаци тврде да би све ово могло да умањи кредибилитет владајуће коалиције, која је пуно уложила у испуњавању захтева ЕУ и отишла даље у односу на прошлу владу. Ако Србија не добије датум за почетак преговора о учлањењу у ЕУ сада када су напредњаци и социјалисти заменили улоге са демократама, могло би то да доведе до ванредних избора, а Србија је због избора изгубила практично целу прошлу годину.

Ако не добијемо датум за почетак преговора о учлањењу у ЕУ, онда неће бити избора, јер владајућа коалиција није мотивисана да их распише, процењује Бранко Радун. – Ако, пак, добијемо датум и буду ухапшени Шарић и још, можда, неки тајкун, или стигну неке нове стране инвестиције у вредности милијарде евра и више од тога, онда владајућа коалиција има са чим да иде на изборе. Дакле, уколико је људима из Демократске странке у интересу да буде избора, требало би да моле Бога да Србија добије датум, додаје Радун.

Зоран Драгишић је уверен да ће до избора доћи у сваком случају – било да добијемо датум за преговоре или не. Ако га добијемо, биће то за владајуће странке, пре свега за СНС, нови подстрек и нешто са чим ће изаћи пред бираче. Уколико датум изостане, лоша ситуација унутар владајуће коалиције биће повод, процењује Драгишић, да се опет изађе на биралишта.

Прво, верујем да ће се добити датум за отпочињање преговора, каже Мирко Чикириз. – Друго, чак и ако се не добије, а имајући у виду да од свих парламентарних странака једино ДСС није за европске интеграције, ми ћемо у свакој могућој комбинацији поново добити проевропску владу – што је добро за Србију. Када би евентуално било ванредних избора, у шта не верујем, уследили би због тога што неке владајуће странке не би дозволиле да се процесуирају њихови кадрови који су огрезли у корупцији и криминалу.

■ Србија није у Азији

Проевропски настројени политичари, или евроентузијастички, наглашавају да нам ЕУ прави проблеме – али је ипак најближе и на-

ИЗНЕВЕРАНА ОЧЕКИВАЊА ГРАЂАНА: МИРКО ЧИКИРИЗ

јбоље решење. Са ЕУ имамо 56 одсто економске размене, а добили смо и донације вредне више од две милијарде евра. Србија нема избора, па се Вучић и Дачић руководе реалношћу и обавезом да се иде у том правцу. Шта рећи о људима који би нас радије видели у организацији афричког јединства?

Ми се налазимо у Европи, на Балканском полуострву – и то је чињеница која се ни чим не да променити, каже Зоран Драгишић. – Дакле, иако би добар део српских политичара више волео да је ова земља негде у Азији, или међу Арапима Србија је ипак у Европи, а ЕУ је наше природно окружење. Сви европски политички пројекти су оно што Србија мора да прихвати уколико жели да буде успешна држава и уколико желимо да напредујемо и економски и политички и безбедносно. Из ДСС-а долазе хистерични повици против паролe „Европа нема алтернативу”, а нема сумње да је пут према ЕУ једини пут за Србију – сви други су погрешни.

Мирко Чикириз процењује да је за Србију добро што су Вучић и Дачић постали у најпозитивнијем смислу еврофанатици, а то је и велика победа политике Српског покрета обнове. Јер, не треба заборавити да су „вуковци”, због те политике, десет година били обележени – носили ореол издајника.

Не верујем у било какву могућност одласака Србије у неку евро-афричку унију, јер она формално и не постоји. С друге стране, чак и кад би постојала, то би значило да Србија жели да се вра-

ти 60, 70 или 80 година уназад, односно да копира стандарде неразвијених земаља. Према томе, Србији, као и свакој земљи с овим степеном развоја, узор могу бити само бољи системи и боље организације, каже Чикириз.

Бранко Радун из другачије перспективе гледа на позицију Србије у свету и на могућност да се њен глас више чује – и уважава. Наиме, он тврди да је тај наш европски пут некако зацртан и мимо нас, да је нама отприлике речено где да станемо, где да чекамо – и у којој чекаоници. Ми то и чинимо. Немамо слободу ни да одустанемо, а не дају ни да уђемо у Европску унију.

Рекли су нам да чекамо, али да нећемо у овој деценији ући у ЕУ. Истовремено, не дају нам ни да одустанемо. Јер, ми смо зависни од ЕУ и САД у финансијском и у другом смислу, па не можемо чак ни да бирамо, каже Радун. – И то је наша политичка елита прихватила. Понашамо се послушно као неки наркоман који је „навучен” и постао зависан.

■ Везе са суседима

Евроскептици примећују да је наша политичка елита сувише срасла с бриселским и вашингтонским естаблишментом, да се не усуђује у својој глави ни да замисли неку алтернативу овоме што сада ради, да свака озбиљна држава има план Б, поготово када су важне ствари у питању. Имају ли, у истину, ови наши само један план – Брисел?

НЕМАМО СЛОБОДУ НИ ДА ОДУСТАНЕМО: БРАНКО РАДУН

Желимо изванредне односе са Руском федерацијом, најбоље могуће односе са суседима, добре односе са земљама са којима економски, политички и војно сарађујемо, каже Мирко Чикириз. – Међутим, целокупна политичка сцена код нас свесна је нужности евроинтеграција, што значи да сви иду у том правцу и размишљају на исти начин.

Бранко Радун закључује да не бисмо могли ни да формирамо владу у Србији која би рекла нећемо у Европску унију, да је наша држава под огромним пресингом, под неком врстом вазалног односа према ЕУ и САД.

Наша Влада прича оно што и прошла, и оне тамо, од 5. октобра наоვაмо, прича оно што им је речено да причају. Илуструјемо то и једним примером. Кад су неког нашег амбасадора питали који је наш став о рату негде, одговорио је да имамо исто мишљење као ЕУ. А кад су га потом упитали које је мишљење ЕУ, узвратио је да не зна, да нам још нису саопштили, а када то учине, биће то онда и наше мишљење. То говори у којој мери нисмо самостални, тврди Бранко Радун.

Према речима Зорана Драгишића, план Б би можда био да се иселимо у Киргистан, да нам то предлажу као савезничку државу. Конкретније, план Б би био и да се сви колективно иселимо негде и онда будемо у Централној Азији. Цео свет је подељен по регионима и цео свет функционише тако што су суседне земље повезане економски и политички. Другог решења нема, оцењује Драгишић.

Србија се, бар за сада, налази у незавидној и помало шизофреној ситуацији, пошто су њени грађани располућени између евроентузијаста који им нуде, без резерве, европски пут у срећнију будућност, и српских русофила који сматрају да су што ближе везе са „мајчицом” за Србију боље решење од уласка у ЕУ. Они, пак, трезвенији, рационалнији и мање романтични и загладени на „хладни” Исток, склонији су преваходно бројкама, економској рачуници... Воле они и Достојевског и Толстоја и Чехова, али и знају да је Русија далеко од нас. Ту су, кажу, и питања зашто све наше суседне земље, које су у ЕУ и НАТО- пакту, имају бољу сарадњу са Русијом него Србија; зашто Словенија има 13 пута већу економску размену са Русијом него Србија – иако је чланица НАТО, чланица ЕУ и при томе има мање становника него Београд? Одговори се сами намећу.

ЕКОНОМСКА КРИЗА ПОЈАЧАЛА ЕВРОСКЕПТИЦИЗАМ: ЗОРАН ДРАГИШИЋ

10 или 15 година ући у ЕУ – јер јој то нико не гарантује.

Не указује ли све ово на апсурдну ситуацију у којој се наша земља налази?

Уверен сам да је и већи проценат оних који су евроскептични у смислу да ћемо ући у ЕУ, каже за „Крагујевачке” политички аналитичар Бранко Радун. – Наиме, тих 41 посто људи су они који подржавају евроинтеграције, а чак и међу њима постоји добар проценат оних који мало верују да ћемо ући у ЕУ. Суштина те, уистину, апсурдне политичке ситуације је у томе што нећемо ући у ЕУ, а то нам је кључна тема. Немачка је рекла да се зауставља процес придруживања, да за сада нема уласка нових чланица, али наша политичка елита као да игнорише ту поруку.

Зоран Драгишић, председник Покрета радника и сељака, тврди да поверење у ЕУ и генерално у европски пројекат опада због економске кризе. То, по његовим речима, није само случај у Србији, већ и у осталим земљама – члани-

СПОР ВЕТЕРАНА И ДРЖАВЕ ОКО РАТНИХ ДНЕВНИЦА

Држава привилеговала резервисте из Топлице

Суд у Стразбуру је 11. фебруара усвојио жалбу државе Србије на првостепену пресуду, па ће овај предмет поново бити разматран пред Великим већем Европског суда за људска права. Адвокат Срђан Алексић верује да ће тај суд остати при ставу да је држава исплатом дневница само резервистима Топличког округа починила дискриминацију према осталим учесницима рата 1999. године

Пише Милутин Ђевић

Е пор мобилисаних учесника рата 1999. године у време НАТО бомбардовања и државе Србије, иако је Европски суд за људска права у Стразбуру донео првостепену пресуду, још није окончан. Ратни ветерани тужили су државу овом суду због неисплаћених ратних дневница, односно неплаћене разлике. Држава је, на име, уместо да исплати пуне дневнице од 24 сата платила осмочасовне накнаде, док је неким резервистима, под видом социјалне помоћи, исплатила целокупан износ.

Адвокати државе Србије уложили су, само дан пред истицање законом предвиђеног рока, жалбу на првостепену пресуду и затражили ревизију поступка.

Према речима представника Србије пред судом у Стразбуру Славољуба Царића, још није све завршено. Он каже да је суд недавно одбацио захтев Србије за ревизију поступка, али је 11. фебруара, ипак, усвојио жалбу Србије на првостепену пресуду, па ће овај предмет поново бити разматран пред Великим већем тог суда.

- До коначне одлуке седамнаесточланог већа првостепену пресуду да биће стављена ван снаге, а када буде донета та одлука биће коначна и Србија ће морати да је испуни. Држава је уложила два правна лека, захтев за ревизију и захтев за упућивање предмета на Велико веће. Захтев за ревизију, који се подноси ако су се појавиле неке нове чињенице које нису биле познате суду, одбијен је. Али, усвојена је жалба јер је оцењено да је предмет од значаја за праксу Европског суда, каже Царић.

Иначе, првостепену одлуку од 28. августа прошле године Европски суд је констатовао да је дошло до дискриминације у случају резервиста тиме што је Влада, у јануару

Према речима адвоката Срђана Алексића, који је подносилац тужбе у име 8.500 резервних припадника Треће армијске области, укупна сума коју ће држава на крају морати да исплати само нишким ратним ветеранима могла би да достигне две милијарде динара.

- Расправа пред Великим већем суда у Стразбуру, која ће се водити после усвојене жалбе Србије на прошлогодишњу пресуду у корист ратних ветерана, само је покушај куповине времена како би се одложила правоснажност те пресуде и почетак рока за обештећење ветерана. Не верујем да ће суд у Стразбуру променити свој став да је држава Србија исплатом ратних дневница 2008. године само ратним ветеранима Топличког округа починила дискриминацију према осталим учесницима рата 1999. године. Дотле, ветерани и ја као њихов заступник предложимо Влади партнерски договор око начина исплате ратних дневница, јер смо свесни да у државној каси нема толико пара за директну и брзу исплату. Биће добро ако уз наше амандмане то питање буде решено и кроз Закон о борцима, њиховим правима и заштити, који је управо у скупштинској процедури, истиче адвокат Алексић, додајући да ће конкретни предлози које ће ветерани упутити држави око могућих начина за надокнаду бити утврђени у удружењима ветерана широм Србије.

На питање на основу чега очекује да ће суд у Стразбуру потврдити раније донету првостепену пресуду, адвокат Алексић каже да ће се то де-

НАЈБЛИЖЕ ОСТВАРЕЊУ СВОЈИХ ПРАВА СУ ВЕТЕРАНИ ИЗ НИША И ОКОЛНИХ ОПШТИНА

сити на основу изведеног чињеничног стања и аргументације која је достављена суду.

■ „Социјална помоћ“ није прошла

- Јасна је и необорива чињеница да је Влада Србије исплатом ратних дневница јануара 2008. године, које је добило око 10.000 ратних ветерана Топличког округа, извршила дискриминацију према осталим учесницима рата из 1999. године. Без обзира што је та исплата била покривена причом да се радило о исплати социјалне помоћи борцима, а не исплати ратних дневница. Ту причу да се ради о социјалној помоћи суд у Стразбуру очигледно није прихватио јер при исплати нису ни коришћени социјални критеријуми, већ само број дана проведених у рату. Суд се позвао и на чињеницу да је приликом уплате пара то-

пличким ветеранима писало да се ради о исплати ратних дневница. Отуда и одлука суда по којој се налаже Влади Србије да се дневнице исплате свим учесницима рата, јер би све друго било селективна правда и дискриминација, објашњава Срђан Алексић.

Иначе, исплате ратних дневница су регулисане Правилником Министарства одбране тадашње СРЈ у којем се то право на ратне дневнице јасно утврђује, како за активна војна лица и старешине, тако и за полицију и резервисте војске и полиције. Ратне дневнице су исплаћене свим активним војним лицима, док има припадника полиције који тврде да им је исплаћен само део дневница. И део војних резервиста је примио само половину дневница.

Адвокат Алексић каже да верује да војска чува спискове о исплаћеним ратним дневницама и износи ма, а ако их нема онда ће на војску пасти терет доказивања наводне исплате. Спор ратних ветерана и државе још траје, а највероватније ће бити окончан у јуну ове године. По доношењу правоснажне пресуде, која ће највероватније бити у корист ратних резервиста, држава има рок од шест месеци да реши питање ратних дневница. О начинима исплате разговараће се у удружењима ратних ветерана.

Адвокат Срђан Алексић: Ту причу да се ради о социјалној помоћи суд у Стразбуру очигледно није прихватио, јер при исплати нису ни коришћени социјални критеријуми, већ само број дана проведених у рату. Суд се позвао на чињеницу да је приликом уплате пара топличким ветеранима писало да се ради о исплати ратних дневница.

ПРАВО НА РАТНЕ ДНЕВНИЦЕ

Није застарело

Адвокат Срђан Алексић, који је и сам био мобилисан у току НАТО бомбардовања, каже да се суд у Стразбуру није бавио износима дневница и коме би колико требало да припадне, већ пре свега чињеницом да сви учесници рата имају право на те дневнице.

- Сваки ветеран своје учешће доказује војном књижицом у којој врло јасно пише ко је и колико дана био на ратним задацима у условима проглашеног ратног стања. Међу око 8.500 ратних ветерана које сам заступао у Стразбуру су они људи који су се својевремено преко борацких удружења 1999. године уписивали у спискове ветерана који потражују ратне дневнице. Прављење те евиденције је био велики посао, али ја сам веровао у правду и заступао сам сва удружења која су ме ангажовала у Нишу и још десетак градова Србије. Многе моје колеге су говориле да ништа нећу моћи да урадим, да је рок за тужбу истекао, а онда ме је и неколико колега који су били у рату овластито да их заступам као ратне ветеране. Сматрам да и

сви други ратни ветеран могу да се пријаве и придруже захтевом за исплату ратних дневница на основу пресуде суда у Стразбуру, каже Алексић.

Он објашњава да захтев резервиста не може да се сматра закаснелим, јер се односи управо на дискриминацију учињену почетком 2008. године, када су само ветеранима Топличког округа исплаћене ратне дневнице. Управо због тога удружења ратних ветерана примају накнадне пријаве и то ће трајати све док не почну преговори са Владом око начина и рокова исплате ратних дневница.

АДВОКАТ СРЂАН АЛЕКСИЋ

NGO Millennium

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ СРБИЈЕ Београд

USAID SRBIJA

ПРОМОЦИЈА ПУБЛИКАЦИЈЕ

„Заштита права грађана пред Управним судом – Водич за грађане“

Понедељак, 25. фебруар, 2013. од 18:00,
Народна библиотека „Вук Караџић“, Крагујевац

НВО «Milleniум», Крагујевац, и Центар за развој Србије, Београд, организују промоцију публикације „Заштита права грађана пред Управним судом – Водич за грађане“. Публикацију су написали др Дејан Миленковић и Александар Марићевић, дипл. правник, док је уводну реч написала в.д. председника Управног суда, Слађана Божовић.

Публикација је намењена грађанима и представницима различитих институција и организација који сматрају да су оштећени актом неког органа државне управе у остваривању права која им по закону припадају.

Уколико нисте задовољни одлукама пореске управе поводом пореза или такси, царинских органа, Инспектората за рад, или неког другог од 54 органа државне управе – имате право да проверите њихову законитост код независног арми-

тра – Управног суда Републике Србије. Уколико не можете да повратите своју имовину на основу Закона о реституцији, или не добијате дозволу за изградњу или не можете да легализујете некретнине на основу закона или уколико органи локалне самоуправе у вашем случају нису донели акт у складу са законом и важећим прописима – покрените управни спор. Исто се односи на одлуке Министарства и органа Републике Србије, Јавних предузећа и Владиних агенција.

У публикацији ћете наћи практичне савете како да остварите ваша права, како да саставите тужбу као физичко или правно лице. Сазнаћете како да се изборите са ћутањем администрације.

Аутори ће дати уводну реч у трајању од 20 минута, а затим ће време бити посвећено дискусији. На крају ће бити бесплатно подељени примерци водича.

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати

Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:

Кнић 510 – 197

Рача 251 – 262

Баточина 842 – 311

Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 – 200

Дежурна служба 335 – 195

Прикључци 307 – 368

Пријава стања и рекламације

307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

СТЕЧАЈНЕ ПРОДАЈЕ КРАГУЈЕВАЧКИХ ПРЕДУЗЕЋА

Кад се све сјакује – нема купаца

Три велика стечајна поступка који се тренутно воде у граду („Арена моторс“, Фабрика коже „Партизан“, „Казимир Вељковић“) показују да је још потребно много времена док се имовина фирме не изнесе на продају, али и тада је тешко наћи купца за објекте велике вредности. Закон јесте стечајевима дао предзнак „хитности“, али процедуре су још увек такве да су то процеси са дугим трајањем

Пише Милош Пантић

Некада су примери за дугогодишње маратонске стечајне поступке у Крагујевцу била предузећа „Романија“, фарма „Собовица“, Фабрика хране „Црвена звезда“ и „Ортотекс“. Пролазиле су године док ове фирме нису продате, и то у деловима, хала по хала, спрат по спрат, јер није било купаца заинтересованих да имовину купе „у комаду“.

У међувремену је Закон о стечају промењен и сада овај поступак има ознаку хитности, што подразумева што бржу продају имовине предузећа како би се повериоци намирили, а објекти и машине опет били активирани. Упркос томе, три велика стечајна поступка која се у овом тренутку воде у граду показују да је и даље потребно много времена док се не обаве све процедуре и огласи продаја имовине банкротиране фирме. Када се на-

сованих ни за куповину пословног објекта фирме у Сурдулици, чија је процењена вредност 65 милиона динара, као ни за пословни простор у Врању, процењен на 11,5 милиона динара, и залихе резервних делова у Крагујевцу, чија је процењена вредност око 20 милиона динара.

По речима стечајне судије у овом поступку Татјане Тодоровић из крагујевачког Привредног суда, на првој лицитацији продата су два локала у Лепеничком булевару у Крагујевцу за 34,1 милион динара и један локал у Јагодини за 6,1 милион динара. Зато су сви непродати објекти поново оглашени за продају, а рок за достављање понуда је 18. март, док ће се продаја, ако буде заинтересованих, обавити дан касније. И за ову лицитацију, као и за претходну, важи правило да процењена цена није обавезујућа, а да ће купац бити онај ко понуди највишу цену која је већа од 50 посто процењене вредно-

ПОСЛОВНИ ПРОСТОР „ЗАСТАВЕ ПРОМЕТ-АРЕНА МОТОРС“ ПРОЦЕЊЕН НА 12 МИЛИОНА ЕВРА

вање продаје имовине у Нишу, Бору и Смедеревској Паланци.

■ Интересовање за „Партизан“

Друга фирма од четири велике које су доживеле банкрот и чија имовина је већ била оглашена за продају је фабрика коже „Партизан“, која није имала среће да опстане иако је приватизована два пута. Први власник је био четворочлани конзорцијум крагујевачких привредника, а други пут купац је био такође из Крагујевца, Јован Алексић, власник Ливнице „034“, која је у међувремену такође отишла у стечај.

Стечајни поступак у „Партизану“ отворен је 13. јула 2010. године, а прва стечајна продаја оглашена је у јулу прошле године. По речима стечајног управника Драгана Маринковића из Параћина, на продају је прошле године понуђена највећа производна хала са опремом, уз пратеће објекте, што је све укупно процењено на 236 милиона динара. Али, ни једног купца са понудом тада није било.

Маринковић је ипак одлучио да почетком марта ове године поново огласи продају комплетне имовине фирме. Разлог за то је, како каже, интересовање које су показали потенцијални купци. Има их више и то из иностранства, а најбоља околност је та што је реч о фирмама из бранше прераде коже, па би ако до продаје дође било шансе да се делатност предузећа настави и запосле радници. Да ли ће овог пута бити више среће са продајом ипак је незахвално прогнозирали.

Око имовине предузећа води се судски спор јер је претходни власник пре отварања стечаја продао највећу производну халу без опреме. Ту продају ја сам оспорио на суду, али се бивши власник жалио другостепеној судској инстанци, која још није рекла последњу реч. Ипак се надам да ће фирма бити продата, јер нови власник наслеђује вођење судског спора са великим изгледима да га добије, оцењује Драган Маринковић.

Трећа велика крагујевачка фирма у којој се води стечај је некада познато грађевинско предузеће „Казимир Вељковић“, које је ову судбину, као и два претходна, доживело након неуспешне приватизације. Купац ове фирме била је Оливера Клисарић из Трстеника, али је све послове водио крушевачки предузетник Горан Весић, који је чак судским путем дуго оспорвао увођење стечаја. Ипак, стечај је овде уведен 15. марта 2011. године, а пошто није било услова за реорганизацију, проглашен је банкрот и кренуло се у припреме за продају имовине фирме.

За продају ће бити оглашено оно што је од имовине након приватизације остало. Реч је о управној згради са приземљем и два спрата поред школе „Светозар Марковић“, комплексу од седам хектара са самачким хотелом и ма-

премљена, али од републичке Дирекције за имовину треба да се добије одобрење да се крене у продају, односно потврда да нешто од имовине није спорно по Закону о реституцији. Дирекција треба да потврди да за неки од објеката или земљиште није поднет захтев за повраћај по овом закону, јер би у супротном продаја била поништена.

Стечајни судија у два од ова три поступка Татјана Тодоровић каже да по новом закону јесте реч о хитним поступцима, те да стечајне судије имају обавезу да стално проверавају рад стечајних управника и контролишу да ли се на време поредују све радње. Међутим, поступке успоравају разне околности. Тако је код „Арене моторс“ требало да се одлучује о плану реорганизације, који су повериоци одбили, а код Фабрике коже „Партизан“ изгубљено је много времена

СЕДАМ ХЕКТАРА ПЛАЦА И САМАЧКИ ХОТЕЛ У СТАНОВУ – НЕКАДАШЊЕ ВЛАСНИШВО „КАЗИМИРА ВЕЉКОВИЋА“

гацинима на простору старе циглане у Станову, као и парцели са два објекта у индустријској зони испод фабрике „Филип Кљајић“.

Иако се ускоро навршавају две године од отварања стечаја, имовина још није оглашавања за продају. Сва документација је при-

око укњиже имовине. Када се све узме у обзир, није могло брже од овога, закључује судија Тодоровић. Још када би сва ова велика имовина коначно пронашла купца и била стављена у погон, уз ново запошљавање, време утрошено на припреме не би било узалудно.

У МАРТУ НОВИ ПОКУШАЈ ДА СЕ НАЂЕ КУПАЦ ЗА БИВШИ „ПАРТИЗАН“

покон све то заврши, следи нова и у овим тешким економским временима најтежа фаза – проналажење купца.

■ Друга продаја сервиса

Велико предузеће које је до сада успело да прође све фазе до оглашавања продаје је „Застава промет Арена моторс“, некадашњи „Застава сервис“, који има велики пословни простор код језера „Бубањ“, али и имовину у још неколико градова Србије. Стечај је отворен у децембру 2011. године, а релативно брзо, у децембру прошле године, оглашена је продаја комплетне имовине. Продајно сервисни простор у Крагујевцу, који је процењен на завидних преко 12 милиона евра, није продат јер нико није уплатио депозит за учешће на лицитацији. Није било заинтересе-

сти. Уколико је највиша понуда мања од половине процењене вредности, објекти се и тада могу продати, али тек уз одобрење Одбора поверилаца.

По објашњењу Соње Веселиновић из Јагодине, стечајне управнице у овом поступку, и до сада продата имовина биће највероватније довољна да се исплати дуг бившим радницима за заостале минималне зараде и доприносе, што су обавезе које спадају у први исплатни ред. Иначе, укупна дуговања ове фирме су око 3,2 милијарде динара. По речима стечајне управнице, сви објекти предузећа су покривени хипотекама и сва средства добијена продајом ићи ће за отплату кредита и других обавеза са обезбеђењем. После продаје зграда у Крагујевцу, Врању и Сурдулици, на ред ће доћи и оглаша-

radno vreme od 8h do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
 Klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v P/J/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...
 SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continentall, Barum, ...)
 Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

СЛОБОДАН АРСЕНИЈЕВИЋ

Опстанак нације

Значај изградње и функционисања овог Центра толико је велики да ће се практично схватити тек за 20-30 година. То је једина могућност, да не гледајући профит, урадимо нешто на очувању генома нације. Овај пројекат је стога стратешки битан, јер у овом тренутку матичне ћелије из пупчане врпце наше деце узима девет европских фирми. Треба знати колико је то опасна прича, јер ко год вам узима матичне ћелије он има увид у геном целе нације. То је много битније од тога чији ће интерес да навлда.

АНИМИРАО СВЕ КОЛИ ОДЛУЧУЈУ О ГРАДЊИ: РЕКТОР СЛОБОДАН АРСЕНИЈЕВИЋ

Наш народ не разуме да ово што се дешава са компјутерима није ништа у односу на оно што се дешава у биотехнологији и да ми, ако не овладамо тиме, немамо никакве шансе да опстанемо као нација.

Пише Јаворна Станојевић

Иако је почео као лепа замисао развоја врхунске науке у окриљу једног факултета ван Београда и добио зелени светло државних органа и финансијску подршку Европске банке, а град обезбедио локацију, Центар за матичне ћелије у Крагујевцу још увек постоји само на папиру. Ни после два померања рока, од којих је последњи предвиђао да ова научна институција буде завршена марта ове године, носиоци пројекта, међу којима је чувени генетичар Миодраг Стојковић, немају ништа више од обећања да се од изградње Центра у граду на Лепеници није одустало.

Многи би желели да знају где је „запело“ и због чега од Центра још нема ни камена темеља. То питање стигло је и на политички терен, па је Савет коалиције „Заједно за Шумадију“ у одлагању реализације овог пројекта препознао најстарије одређених интересних група и структура да се супротставе отвореној политици развоја Крагујевца. Изражавајући истовремено бојазан да би, због проблема око просторних услова за рад, и Филолошко-уметнички факултет могао остати без акредитације коалиција је „препознала ударе опструкције и детектовала организоване тенденције опструктирања и једног и другог пројекта“, све са циљем да се тако важне институције одузму Крагујевцу.

Три локације, два министарства

Историја овог пројекта заиста оставља доста места сумњи да је мањак политичке воље у многоме успорио градњу Центра. Почело је још 2010. године, када је најпознатији српски генетичар Миодраг Стојковић, препознавши у руководству Медицинског факултета и Универзитета људе са идејом и храброшћу да уђу у амбициозан научни подухват, урадио и ресорном министарству предложио пројекат оснивања Инсти-

ХОЋЕ ЛИ, КОНАЧНО, ПОЧЕТИ ГРАДЊА ЦЕНТРА ЗА МАТИЧНЕ ЋЕЛИЈЕ

Ново обећање - темељац у јуну

ЛИВАДА ИСПОД ГРУДНОГ ОДЕЉЕЊА НА КОЈОЈ БИ ТРЕБАЛО ДА БУДЕ ЗГРАДА ЦЕНТРА ЗА МАТИЧНЕ ЋЕЛИЈЕ

Изгледа да Крагујевац не треба да страхује да ће му Београд „отети“ једну од најважнијих научних институција, чији се почетак градње одлаже већ две године. После нових разговора, у које се укључио и ректор, најављује се да би радови на згради Центра за матичне ћелије могли да почну средином ове године

тута за биологију матичних ћелија, који је требало да буде у саставу Медицинског факултета. Министарство за науку и технологију, на чијем челу се налазио Божидар Ђелић, дало је зелено светло, али се убрзо испоставило да зграда које би била грађена на платоу поред Факултета медицинских наука не би задовољила потребе. Одређена је нова локација, али се показало да ни она не задовољава потребе градње објекта који је у међувремену проширен. Град је тада бесплатно понудио парцелу испод Грудног одељења вредну 2,5 милиона евра, обезбедио потребне дозволе и обећао помоћ у инфраструктуром уређењу, па се чинило да су све препреке отклоњене и да не постоји ни један разлог да Центар не почне да ради у марту 2013., како је било планирано.

Нешто се ипак догодило, и то баш на политичком терену. Најпре је Ђелић дао оставку, остављајући незавршен посао у наслеђе Министарству просвете, коме је припојен ресор науке. Партијска подела министарстава ставила је тако пројекат који су започели кадрови ДС-а у руке чиновника СПС-а. Како је баш у то време почињала предизборна борба за наклоност бирача, СПС-у није баш одговарало да противницима дозволи да се похвале важним достигнућем, па су папири месецима чекали потпис министра Обрадовића. Ствар је још више погоршало политичко ангажовање Миодрага Стојковића, који се приклонио демократама, надајући се министарској фотељи из које би могао да убрза изградњу Центра и помогне стварању услова за бржи научни развој и останак младих талената у земљи.

Пошто његова опција није добила изборе, новим властима се није журило да промовишу пројекат

политичког противника, а оправдање је нађено у мањкавости елабората који, како је речено у Јединици за управљање пројектима, није узео у обзир измену величине саме зграде и чињеницу да је будући корисник увео и нове, раније непредвиђене садржаје. Због тога је затражен нови елаборат, које је требало изанализирати, усагласити, допунити...

Обећања ректору

Пошто, упркос приближавању марта када истиче други рок за почетак рада Центра (први је био пролеће 2012. године), није направљен ни први конкретан корак на сцену је ступио Универзитет који званично није учествовао у пројекту, који су, са Министарством за

науку, потписали град и Медицински факултет. Користећи сва расположива средства, укључујући лични, професионални и научни углед, али и приватне контакте и блискост са највишим државним функционерима, ректор Слободан Арсенијевић већ месецима бије битку да у оквиру крагујевачког Универзитета заживи једна од најважнијих научних институција у региону.

Прегледани су и три пута дорађени сви папири, обављени бројни разговори, анимирани утицајни Крагујевчани укључујући и министарку здравља Славицу Ђукић Дејановић која је, заједно са ректором, била код страначког колеге министра просвете Жарка Обрадовића. Проблем је „стигао“ и до председника Републике. Резултат су озбиљна обећања, а ректор Арсенијевић каже је реализација пројекта на добром путу.

- Иако ме функција ректора на то не обавезује, нисам могао да седим и чекам. Најпре сам писмом упозорио министра на опасне последице одуговлачења, а потом сам се два пута, у току децембра

и јануара, састао са њим како бих му објаснио колико је важно да што пре крене изградња. На последњем састанку, крајем јануара, договорено је да почну радови који ће ићи у три фазе. Пошто сам им локацијску дозволу однео на руке сада се чека расписивање тендера за извођача. Очекујемо да би радови могли да почну у јуну, а предвиђено је да буду завршени за отприлике две године. Од тога не сме да се одустане, поготову што је Универзитет направио још један уступак, па се одрекао пара за научно-технолошки парк, каже Арсенијевић.

Док ректор наставља битку за Центар у оквиру Универзитета у Крагујевцу, суочава се са јаком опструкцијом која долази, пре свега, из Београда који, како каже, хоће све да узме, без обзира што је Факултет медицинских наука у Крагујевцу институција која боље од сваке друге може да изнесе пројекат Центра, јер, поред професора Стојковића, има младе људе који већ објављују радове у најпрестижнијим научним часописима света.

Иако истиче да му је пројекат Центра за матичне ћелије најважнији посао који има као ректор, Слободан Арсенијевић стиже да се позабави проблемима на Универзитету, међу којима је питање губитка акредитације ФИЛУМ-а једно од акутнијих. Мада је питање зграде коју држава 13 година није успела да обезбеди овој високошколској институцији битно, ректор, ипак, не мисли да би то могло довести у питање опстанак овог факултета. Очекује да ће простор за извођење наставе бити обезбеђен у Дому војске или Кнежевом арсеналу, али се боји да би неки студијски програми могли остати неакредитовани због „конфузије која влада на том факултету“.

Да ли се и та конфузија може сместити у контекст политичке опструкције Крагујевца који, како тврди Саша Миленић, почиње да утиче на токове вредности у Србији, није једноставно одговорити. Оно што се зна је да конфузије увек имају своје добитнике и да се на губитничкој страни увек нађу недужни.

САША МИЛЕНИЋ

Некоме смета развој Крагујевца

Потпредседник „Заједно за Шумадију“ Саша Миленић ова питања ставио је у контекст актуелних неслагања градских власти са полицијом и тужилаштвом, препознајући „исту тенденцију - да се одређене интересне групе и структуре супротставе отвореној политици развоја Крагујевца“.

- Ми имамо пуну свест о томе да у постојећим и наслеђеним структурама моћи Крагујевцу није намењена улога било каквог регионалног центра, а камоли лидера у било чему у макрорегионалним релацијама. Међутим, наша политика заснована је на идеји да Крагујевцу управо такво место припада, да нема овлашћених судија да димензионарају амбиције и могућности једне средине, а нарочито нас охрабрује политика успеха којом Крагујевац потврђује да су његове амбиције утемељене на стварним могућностима. Савет коалиције се стога бави политичким оквиром да, политички, мора да се одбрани од деловања интересних група које желе да онемогуће убрзани развој Крагујевца, каже Миленић.

Он поменуте интересне групе види у различито идентификованим структурама:

- То су структуре постојећег монопола од којег се Србија јако споро и са напором ослобађа. Ја, заправо, све време деловања у политици указујем на то да се термилолошки апарат нашег правног и политичког живота не показује као довољан да препознамо стварне субјекте, чиниоце, политичког живота Србији. Ако неко мисли да су то партије, с погрешним предубеђењем да су политичке странке центри власти и моћи у Србији, у потпуном је ауту и нема шансе да их детектује. Много јасније путеви новца и разних интереса пословања воде ка детектовању стварних сила утицаја, објашњава наш саговорник.

НЕЗАПОСЛЕНОСТ ВОСОКОШКОЛАЦА

Професори и лекари могу само да се

БУДУЋИ ЕКОНОМИСТИ МОРАЋЕ У РЕД И ПО ЗАВРШЕТКУ ФАКУЛТЕТА

Пише Марија Обреновић

Ако имате факултетску диплому, добру идеју, поштени сте – дођите код нас јер са вашом дипломом, идејом и поштењем можете само да се сликате.

Овако гласи реклама за фотографску радњу која је за кратко време постала хит на друштвеним мрежама. Популарности није допринело само то што је добро срочена, већ и чињеница да су се многи, на жалост, у њој препознали.

Подаци кажу да само на евиденцији крагујевачке филијале Националне службе за запошљавање има 1.900 незапослених са факултетском дипломом, док их је на територији Србије близу 56.000. Ако се овом броју додају и незапослени са вишом школом и они који су завршили факултете у трогодишњем трајању, стиже се готово до армије од 100.000 људи.

Да ствар буде гора, добар део њих може са својом дипломом заиста само да се слика, јер су се годинама гулили клупу школујући се за радна места која су одавно попуњена и готово да нема наде да ће ускоро бити расписан неки конкурс.

Подаци Националне службе за запошљавање кажу да највише незапослених високошколаца има диплому неког од економских факултета. Након њих на се по бројности налазе правници, а затим следе учитељи, лекари и архитекте.

■ Нема огласа за медицинаре

Међу крагујевачким дипломцима у најбезизгледнијој ситуацији су незапослени просветари. Они су у-

У Крагујевцу је око 1.900 незапослених са факултетском дипломом, у Србији близу 56.000. Најтеже до посла долазе професори различитих профила и лекари, економиста и правника на евиденцији је увек много, с обзиром на велику „продукцију“, али се и запошљавају, а најтраженији су програмери, грађевински и машински инжењери

ПРОФЕСОРИ У НАЈГОРОЈ ПОЗИЦИЈИ: ЉИЉАНА ПЕТРОВИЋ

једно и најбројнији. Према последњем „попису“ има их око 550. Међу њима је највише професора разредне наставе – 85, затим следе биолози-еколози, којих је укупно 74, па професори физичке културе, којих на евиденцији има 63.

Следећи по бројности међу незапосленим високошколцима су економисти. Њих у Крагујевцу има 386, мада овом броју треба додати и 116 менаџера са дипломом неких од приватних факултета. Дипломирани економисти су у самом врху и када се погледају подаци осталих филијала у Србији, пошто их укупно има око 8.600. Нешто мање је дипломираних правника – 205 у Крагујевцу, односно око 5.000 у Србији. При том, број из године у годину расте, пошто само у Крагујевцу економију и право сваке године упише близу 1.500 матураната. Тако је, на пример, у односу на 2011. годину број економиста порастао за 55, а правника за 40.

Они се, међутим, по речима Љиљане Петровић, директорке овдашње филијале Националне службе за запошљавање, прилично брзо запошљавају.

– Правника и економиста увек има много на евиденцији, али се они знатно брже запошљавају од лекара или оних који су завршили за професорска занимања. Свакој фирми треба економиста или правник, док су професори везани за просвету у којој је годинама врло тешка ситуа-

ција и многи који су запослени постају вишак, каже Љиљана Петровић.

СТАТИСТИКА СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

НЕЗАПОСЛЕНИ ВИСОКОШКОЛЦИ У СРБИЈИ

ЕКОНОМИСТИ	8.034
ПРАВНИЦИ	5.056
ЛЕКАРИ	2.094
ПРОФЕСОРИ РАЗРЕДНЕ НАСТАВЕ	2.077
АРХИТЕКТЕ	1.173

НЕЗАПОСЛЕНИ ВИСОКОШКОЛЦИ У КРАГУЈЕВЦУ

ПРОФЕСОРИ	550
ЕКОНОМИСТИ	386
ПРАВНИЦИ	205
МАШИНСКИ ИНЖЕЊЕРИ	161
ЛЕКАРИ	115

НЕЗАПОСЛЕНИ ПРОФЕСОРИ

РАЗРЕДНА НАСТАВА	85
БИОЛОГ- ЕКОЛОГ	74
ФИЗИЧКА КУЛТУРА	63
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	56
ФИЛОЛОГ	59
МАТЕМАТИКА	23
МУЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	20

ција и многи који су запослени постају вишак, каже Љиљана Петровић.

За лекаре, такође, нема пуно избора. Ни Клинички центар ни Дом здравља одавно нису имали конкурсе за пријем нових доктора. У овом моменту у Крагујевцу на посао чека чак 115 доктора медицине, док их је у Србији укупно двадесетоструко више. Иначе, за медицинску струку изгледа има мало наде за посао. По речима наше саговорнице, до сада није запослена ни једна медицинска сестра са високом школом. Шансе има за неког од 26 фармацеута, док су готово једнако бројни (24) стоматолози у незавидној ситуацији попут осталих медицинара.

Онима који имају диплому Факултета инжењерских наука, иако по броју не заостају много за осталим

високошколцима, будућност је нешто светлија. На посао, истина, у овом моменту чека 161 дипломирани машински инжењер, али се они, статистички гледано, много брже запошљавају од осталих „факултетлија“. Занимљиво је да једино код њих укупан број из године у годину пада. Лани их је тако на евиденцији било тридесетак више него у овом моменту.

– Машинских инжењера има на евиденцији, али они много краће чекају на посао. У просеку се запошљавају за мање од годину дана од тренутка пријављивања. Међутим, нису сви машински инжењери у истој ситуацији. Рецимо, млади који су тек завршили факултет су знатно траженији, док они који су на биро дошли као вишак из „Заставиних“ фабрика и имају преко 50 година

НАСТАВЉА СЕ САРАДЊА СА ЈУЖНОМОРАВСКОМ

Нови градови па

Свака општина у Шумадији добиће за партнера један град у Јужноморавском региону са којим ће заједнички аплицирати за средства из фондова Европске уније, а она су далеко већа од досадашњих које је донирао овај регион

Сарадња Крагујевца и Шумадије са Јужноморавском регијом у Чешкој, која траје већ пуних десет година, биће настављена и убудуће, реализацијом нових пројеката, иако је дошло до промене у саставу власти у овом региону након избора у октобру прошле године. Ово су потврдили представници Чешке делегације, који су недавно боравили у Крагујевцу, како би се упознали са својим партнерима и представили нове модалитете будуће сарадње.

Они су најавили да ће помоћи реализацију садашњих и будућих про-

јеката у Крагујевцу и Шумадији и заједнички наступити пред фондовима Европске уније.

– И надаље ће подржавати размену ђака и студената, пре свега одлазак средњошколаца из Крагујевца и Шумадије у средњу школу у Соколници у Јужноморавском региону, али намера је да се та сарадња прошири како би већи број ђака и студената добио прилику да се школује у Чешкој. Такође ће се наставити пројекат учења чешког језика у Крагујевцу за који влада велико интересовање, а ове године поново ће

ШТА КАЖУ ПОДАЦИ ИНФОСТУДА

Половина огласа за високообразоване

Статистика највећег потрала за запошљавање www.poslovi.infostud.com потврђује да се најлакше и најбрже запошљавају високообразовани који поседују додатне вештине, а до таквог закључка дошли су на основу анализа података из Националне службе за запошљавање. Наиме, анализа огласа објављених на овом порталу током 2012. године показује да је високо образовање био обавезан или макар пожељан услов за добијање посла у чак 55 одсто огласа, док је знање енглеског језика тражено у 72 одсто случајева.

И даље су најтраженији, према подацима овог портала, они који желе да раде у администрацији и рачуноводству, економији, транспорту, угоститељству, маркетингу и ПР-у. Међутим, ове године се међу најтраженијима први пут нашли и стручњаци информационо-технолозија. У питању је област која је током 2012. као и током 2011. године забележила пораст од

чак 80 одсто више огласа. Али, без обзира на то што статистички бележи пораст, број пријава у овој категорији још увек није довољно висок како би задовољно све потребе послодавца, те ове позиције и даље спадају у најдефицитарније, односно занимања где кандидати најлакше долазе до посла.

На жалост, као и претходних година, новинари, уредници и продуценти и даље јако тешко долазе до посла, а понуда је слабија у односу на заинтересованост кандидата и за менаџере логистике и менаџере људских ресурса. Најмања понуда послова, али и најниже интересовање кандидата током 2012. године, владало је за ветерину, психологију и позиције из области заштите животне средине. Готово без икакве шансе за посао остали су и библиотекари, инжењери графичке технологије, проценитељи ризика, инжењери шумарства и металургије и дефектолози.

сликају

старости, теже добијају посао. Пошто послодавци радије запошљавају младе људе, седамдесетак „прекобројних“ теже ће добити прилику за посао, каже Љиљана Петровић.

■ Веће шансе за млађе од 30 година

Иако онима који се у овом моменту убрајају у категорију незапослених то можда тако не изгледа, ипак још увек важи правило да највеће шансе за посао имају они са факултетском дипломом. Њих је на бироу и даље процентуално најмање и чине тек 8,8 одсто од укупног броја од 21.650 незапослених. При том, у укупном запошљавању „откидају“ 11 одсто, што значи да чешће и брже долазе до радног места од оних са средњом стручном спремом.

Статистика Националне службе за запошљавање такође каже са за запослење знатно веће изгледе имају они чија је диплома „тазе“.

- Млађи од 30 година који имају факултетску диплому знатно краће чекају на посао од својих старијих колега. У чак 38 одсто случајева они запослење добијају за мање од годину дана. Убедљиво најбрже се запошљавају програмери, грађевински инжењери, архитекте и електротехничари. Они до посла долазе у просеку за три до пет месеци. Машински инжењери чекају још који месец више, док је код осталих тај период знатно дужи.

Економистима просечно треба две и по године да би дошли до радног места, а правницима и професорима три. Ипак, има и оних који чекају знатно дуже, али разлози за то могу бити различити. На пример, има професора који су на евиденцији и по пет, десет година, међутим обично није у питању чекање у континуитету. Ситуација у просвети је таква да се неки од њих запосле на одређено време, или мењају колеге, па се поново врате на биро, каже наша саговорница, Љиљана Петровић.

Послодавци, такође, више уважавају дипломе државних факултета, а знатно су им прихватљивији и они који поред ње имају додатне вештине – знање језика, рада на рачунару, возачку дозволу или правосудни испит, уколико су у питању правници

ШАНСА ЗА ЛЕКАРЕ И СЕСТРЕ У НЕМАЧКОЈ

Препрека - непознавање језика

Незапослени медициналари, којих према неким подацима у Србији има око 14.000, тешко долазе до посла, али зато шансу могу да потраже у иностранству. Клинике у Немачкој, Уганди и Либији лани су тражиле и високообразован и кадар са средњом стручном спремом за рад у тамошњим болницама. Интересовања је било, нарочито за немачке клинике, које су понудиле и највише радних места.

У априлу би у ову земљу требало да отпутује још 250 медициналара из Србије и то захваљујући споразуму које су недавно потписале Савезна агенција за запошљавање Немачке и Национална служба за запошљавање Србије.

- Недавно је затворен конкурс за 10 медицинских сестара за рад у Немачкој, који је расписан пре потписивања овог споразума. Интересовања је било као и увек када се појави оглас за рад у овој земљи, међутим обично највећи проблем буде знање језика. За средњи кадар се тражи основни ниво знања, а за лекаре виши или конверзацијски. Кадар са средњом стручном спремом, као и млади незапослени лекари, најчешће се занимају за ове огласе, док специјалисти са стажом, који се такође траже, готово да нису заинтересовани за одлазак из Србије, бар према нашем искуству, каже Љиљана Петровић.

Споразумом о посредовању у привременом запошљавању српских радника створена је могућност за лакше и знатно сигурније запошљавање особља за здравствену негу у болницама и домовима за стара лица на територији Немачке. Немачка служба се, између осталог, обавезала да провери кредибилитет послодавца пре започињања поступка посредовања и припреми двојезичне уговоре о раду.

Пројекат подразумева и припрему радника у Србији за одлазак у Немачку, као и подршку приликом интеграције на радном месту, при том предвиђа исте услове као и за све раднике који легално бораве у тој држави, независно од држављанства. Поред тога, Немачка организација за техничку сарадњу задужена је да одабере раднике припреми за одлазак, што подразумева и курсеве језика.

У АПРИЛУ 250 МЕДИЦИНСКИХ СЕСТАРА ИЗ СРБИЈЕ ИДЕ НА РАД У НЕМАЧКУ

Бруто плата на коју у почетку могу да рачунају они који добију шансу за посао у Немачкој биће око 2.300 евра, а подразумева се и повећање након полагања државног испита. Србија је, иначе, прва земља са којом је Немачка потписала овакав споразум, али се он за сада односи само на медицинско особље, тачније на болничаре и медицинске сестре свих профила. У Министарству рада и запошљавања надају се да ће се овим отворити дугорочна сарадња и могућност за незапослене других профила и степена образовања.

Република Србија
Град Крагујевац
Градско веће
Крагујевац

КОНКУРС

за доделу 15 грантова у укупном износу од 3.000.000,00 динара за започињање сопственог посла и самозапошљавање из буџета града Крагујевца за 2013. годину

1. Град Крагујевац вас позива да се пријавите на конкурс:

- ако желите да започнете сопствени посао,
- ако сте незапослено лице са евиденције НСЗ-а филијала Крагујевац,
- ако имате добру и одрживу пословну идеју.

2. Уколико испуњавате услове, у могућности сте да бесповратно добијете опрему неопходну за обављање посла у вредности до 200.000,00 динара (са ПДВ-ом).

3. Уз пријаву се доставља:

- пословни план,
- фотокопија личне карте,
- доказ о незапослености,
- профактуре опреме коју желите да набавите и
- доказ о 25 % сопственог учешћа (обезбеђен пословни простор, део опреме и слично).

Пријава са пратећом документацијом, у затвореној коверти са назнаком "Конкурс Започни сопствени посао-не отварати", се предаје на пријемној канцеларији (округли шалтер), за организациону јединицу Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе, надлежну за послове привреде.

4. Средства се не одобравају за послове из области пољопривреде, трговине, самосталне такси радње, агенцијске делатности (књигарство, туристичке, промет некретнина, консалтинг и сл.), производње оружја и муниције, организовање игара на срећу.

Конкурс је отворен од 21. фебруара до 22. марта 2013. године

5. Одабир послове идеје врши се по критеријумима које је усвојило Градско веће, а који се састоје од економских и социјалних критеријума при чему предност имају економски критеријуми (75%).

6. Лица којима буду додељена средства за започињање сопственог посла имају обавезу да након набавке опреме изврше регистрацију делатности у Агенцији за привредне регистре.

7. Све ближе информације могу се добити у организационој јединици Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе, надлежне за послове привреде, канцеларије 406/IV и 506/V у згради Градске управе града Крагујевца или на телефон 034/306-225 и 034/306-187 од 07,30-15,00 часова сваког радног дана у периоду трајања конкурса.

НАПОМЕНА:

Неблаговремени и непотпуни захтеви неће бити разматрани.

КОМ РЕГИЈОМ

Партнери

се реализовати посета представника локалних самоуправа из Крагујевца и осталих општина из Шумадије Чешкој, у оквиру које ће бити успостављена конкретна и директна сарадња између градова и општина. Биће реализовани сви започети пројекти у Шумадији, а у фокусу ће бити заједнички пројекти са којима се може аплицирати за средства из фондова Европске уније, каже Слађан Радовановић, помоћник градоначелника за регионалну сарадњу и један од зачетника вишегодишњег пријатељства са чешком регијом.

Он подсећа да је током десетогодишње сарадње у Крагујевцу и општинама Шумадије реализовано око 70 пројеката, у које је чешки партнер уложио преко три милиона евра. Само у Крагујевцу спроведено је 15 пројеката у разним областима, који су били значајни за подизање квалитета

ЧЕШКА ДЕЛЕГАЦИЈА У ПОСЕТИ СИТУАЦИОНОМ ЦЕНТРУ У КРАГУЈЕВЦУ

живота становништва, у које је партнер из Јужноморавског региона уложио милион евра.

Уз подршку Чешке, поред осталог, изграђена је сеоска амбуланта у Драгобраћи и Десимировцу, кабинет ургентне медицине на Факултету медицинских наука, реконструисана Универзитетска библиотека, финансирана реконструкција

генератора за пречишћавање отпадних вода, уређене су просторије Савеза глувих и наглувих. Јужноморавска регија помогла је отварање канцеларије града Крагујевца у Бриселу, а значајан је и програм образовања крагујевачких ђака у школи у Соколници у Чешкој, као и курсеви чешког језика за младе Крагујевчане.

Последњи пројекат који је реализован у Крагујевцу је Ситуациони центар за управљање ризицима. Захваљујући томе, из института у Торину већ је стигао позив да међу десетак европских градова и Крагујевац учествује у пројекту беспилотних летелица, опремљених најсавременијим средствима у пружању помоћи у ванредним ситуацијама.

Други пројекат, такође, инициран Ситуационим центром, долази из Европске уније, а односи се на употребу високо софистицираних комуникационих средстава базираних на радио вези у ванредним ситуацијама. Припрема за реализацију овог пројекта је у току у сарадњи са Министарством унутрашњих послова.

- Свесни смо да се криза и недостатак новца осећа и код наших градова побратима, па и у Јужноморавском региону. Уважавајући ову чињеницу, убудуће ће свака општина у Шумадији добити за партнера један град у Јужноморавском региону, са којим ће заједнички аплицирати за средства из фондова Европске уније, која су далеко већа од досадашњих, објашњава Радовановић и додаје да је сарадња са чешком регијом једина конкретна у односу на све остале градове са којима смо у побратимским везама. Све остало сводило се на куртоазне посете, дружења и разговоре, а једино је са Чесима остварена конкретна донаторска помоћ.

У знак дугогодишње сарадње, у Скупштини града је најављено да ће за Дан града Крагујевац добити улицу и спомен плочу Томаса Масарика.

Г. БОЖИЋ

ДОБРОВОЉНО ДАВАЊЕ КРВИ

Хуманост и бенефиције

Не зна се колико има добровољних давалаца крви у Крагујевцу, али је добра вест да их је много више него раније, а, услед све већег броја пацијената и потребе су све веће. Уступака којима би им се исказало поштовање мало је од стране државе, али је зато и међу даваоцима порасла жеља за искоришћавањем своје хуманости

Пише Никола Стефановић

Рред одборницима Скупштине града на наредној седници наћи ће се и тачка о проширењу права добровољних давалаца крви, на основу којих би добили извесне бесплатне стоматолошке, апотекарске и друге здравствене услуге. Да ли је мотив жеља да ови људи буду награђени, или је реч о паду прилива залиха крви у овдашњем Клиничком центру? Одговор смо покушали да нађемо у Центру за трансфузију крви.

- И даље је мали број добровољних давалаца, оних који дођу да би ненаменски дали крв. Наменско даваштво је и даље на високом нивоу. Потребне су, пак, увек једнаке, јер не можете да предвидите ни саобраћајну несрећу, ни друге експесе као што смо последњих недеља имали већи број рањавања хладним и ватреним оружјем, или породице које прокрваре, наводе Марија Лазаревић и Маријана Стојановић, пропагаторке у Центру за трансфузију крви.

■ Сталне акције

Уз све то, оне додају да је тачно да је број давалаца много већи данас него раније, али је и много већи број оних који на крв чекају.

- Ми као Клинички центар сада покривамо далеко већу територију и много већи број људи. Имамо проблем што сви тешки болесници из Јагодине, Ђуприје, Чачка, Краљева, Свилајнца, Ужича, Новог Пазара бивају упућени овде, али зато ми, одлуком неких виших инстанци, не можемо отићи у те градове зарад узимања крви. Кажу ове саговорнице.

Постоје раздобља када су даваоци пасивнији него обично, посебно у време новогодишњих и божићних празника и током летњих одмора. Такво је стање и поред просечних 90-ак акција годишње које се организују у разним институцијама, почев од средњих школа и факултета, до државних фирми и установа. У суштини, највећи прилив залиха је током пролећних месеци када се у акцију укључују школарци и студенти. Ипак, када је реч о добровољним даваоцима, евиденција оних који су стални не постоји.

- Имамо списак људи који правимо сваке године на основу признања за 5, 20, 35, 50, 75 и 100 давања и можемо на том темељу да направимо неку евиденцију како бисмо је доставили општини или Црвеном крсту који та признања додељују, кажу пропагаторке Центра.

Проблем са бенефицијама које уживају добровољни даваоци крви, бар до сада, био је у томе што их нема. Тако се обично њихово племенито дело награди скромним оброком и евентуалним добијањем два дана одмора од радних и школских обавеза.

- Проблем који се најчешће појављује је у пружању здравствених услуга њима самима. Једноставно, једини уступак им је што су ослобођени партиципације која кошта 50 динара, и то не у свим здравственим установама, већ само оних које им то право признају. Тако, када даваоца позовете у пола ноћи да дође јер је потребан пацијенту у нашем Клиничком центру коме виси живот о конц, он се одмах одазове. Али, зато једнако чека на заказивање прегледа или снимања месецима и ту народ „пуца“. Дешавало се да дођу, или породиле које прокрваре, наводе Марија Лазаревић и Маријана Стојановић, пропагаторке у Центру за трансфузију крви.

Једна од иницијатива покренута у Црвеном крсту је да добровољни даваоци буду ослобођени делом или у потпуности трошкова превоза, при чему би тиме били обухваћени мушкарци који су дали крв 75 пута и жене са 35 и 50 убележених донарања.

Етичко питање које се, приде, појављује је и колико давалаца крв даје из хуманих разлога, а колико из интереса.

- По дефиницији добровољно давање јесте анонимно, добровољно и ненаплативо, али у данашње време сви траже нешто, макар то

била мајица. Тако да је, искрено речено, број оних којима је једини мотив да дају крв врло мали. Ипак, ту морамо издвојити групу људи који су „даваоци по позиву“ и који ће се, малтене, у пола дана и пола ноћи одазвати нашем позиву када је ситуација хитна. Већина њих прихвата нашу молбу да их можемо позвати и у време новогодишњих и божићних празника, када неретко имамо хитне случајеве, кажу пропагаторке Центра.

И поред тога што посебан списак редовних давалаца не постоји, познато је да „рекордери“ у Крагујевцу имају убележених преко 120 давања. Када се изведе рачуница добије се податак да су до сада дали по близу 50 литара крви, што је отприлике једнако комплетној количини која циркулише у телима десет особа.

Најзад, последњи проблем са којима се суочава и Центар за трансфузију и сами даваоци јесте - приватизација. Иако су све фирме по закону обавезне да добровољним даваоцима дају два дана одмора, радници су често условљени да те дане искористе само онда када су донирали крв, а не и када су им заиста потребни.

■ Само потпуно здрави

Неретко је да они који би можда и желели да на овај начин помогну болесницима одуштају од мере услед непознавања услова које треба испунити да би се сврстали у добровољне даваоце.

- Сви стари између 18 и 65 година и телесне тежине преко 55 килограма испуњавају примарне услове. Но, да би то учинили морају бити апсолутно здрави у тренутку давања. Дакле, не сме бити ни благе кијавице. Ако је на телу рађен пирсинг или тетоважа, мора проћи шест месеци, а све остале контроле врше се овде, кажу саговорнице.

Контролише се ниво хемоглобина, ради се лекарски преглед срца, плућа, крвног притиска. Ниво холестерола у крви није од значаја јер се издваја део крви у којој је масноћа. Поновно давање је могуће после три месеца за мушкарце и четири за жене.

Сем стандардног, даваоци се могу одлучити и за давање само тромбоцита, које траје нешто дуже, сат и по до два и оно се може поновити на сваких месец дана, али су и услови нешто поопштеренији, па је старосна граница подигнута на 60 година, а уз то да особе морају бити „јаче“ килаже.

У „ЗАСТАВА ТАПАЦИРНИЦИ“ ТРУДНИЦА
Од машине

Марија Драгановић морала је на боловање због компликација у трудноћи, а баш тада је престала потреба за њеним радом. Словеначки послодавац тврди да то нема везе са трудноћом, синдикалац да ипак има, а она је забринута и тужна што јој је тако помућена највећа радост у животу

Последњег децембарског дана прошле године, која је проглашена годином беба у Србији, тридесетогодишња Крагујевчанка, трудница Марија Драгановић, остала је без посла у „Застава Тапацирници“, где је радила као снајдерка. Њој је то прво дете,

али јој се велика радост преточила у тугу и бригу како ће, са сазнањем да више нема посао, трудноћу до краја нормално изнети, како ће обезбедити све што је потребно за принову у кући. Она није ни прва, ни последња млада жена којој се то десило, али је решила у име свих будућих мајки суочених са овим проблемом и страховима да проговори и друштву скрене пажњу на нехумани однос према женама које желе да рађају.

- Мени је већ тридесетчетврта година, ово ми је прва трудноћа и није било могућности за даља одлагања, јер би можда касније била све ризичнија, каже Марија, по природи врло тиха. Прича да је увек гледала само своја

посла, како да испуни норму, да задовољи све критеријуме на послу.

■ СМС порука о отказу

У „Тапацирницу“ се запослила, преко Националне службе за запошљавање, 1. марта прошле године, а до тада је радила на Бозману у цвећари. Добила је решење о запошљавању које јој је сваком месеца продужавано за по још један месец. Тако је догурала до 31. децембра, када јој послодавац уручио решење о престанку радног ангажмана, плативши јој боловање, али и отказавши даљу сарадњу.

Компликације трудноће почеле су 10. децембра, да би после шест дана завршила у болници. Још тада је била свесна да јој се не пише добро, али јој је здравље бебе било у првом плану.

- Отказ ме и није много изненадио, јер када смо дошли на разговор за посао у „Тапацирницу“ препорука послодавца била је да не идемо на боловања, каже Марија.

И она се држала тога све време - иако је имала болове радила је чак и по 12 сати дневно, и то

ПОВЛАСТИЦЕ У ГРАДСКОМ ПРЕВОЗУ

Више бесплатних карата

Право на бесплатну аутобуску карту, захваљујући одлуци Скупштине града, убудуће ће имати већи број Крагујевчана него до сада. Наиме, градска Одлука о остваривању права на повлашћену возњу у јавном градском и приградском превозу путника је проширена, те ће сада, по речима Бранке Йвковић, директорке Градске агенције за саобраћај, бесплатну карту моћи да добију и инвалиди који нису чланови удружења, али и друга лица на основу социјално-здравственог статуса и других разлога. О конкретним случајевима одлучиваће Градско веће.

До сада су градским аутобусима бесплатно могли да се возе добровољни даваоци који су крв дали преко стотину пута, чланови удружења дистрофичара, паралигичара, оболелих од мултипле склерозе, чланови друштва за церебралну и дечју парализу, као и дијализирани, трансплантирани и хронични бубрежни болесници. Ранијом одлуком ово право било је признато и члановима Савеза слепих и слабовидних и њиховим пратиоцима, припадницима Удружења глувих и наглувих, старијима од 65 година, ратним војним и мирнодопским инвалидима, као и трудницама и деци млађој од седам година. Њима ће ова бенефиција бити доступна и убудуће.

За све њих, али и Крагујевчане који ће сада добити ово право, карте ће бити плаћене из буџета града. Иначе, цена месечне карте у градском превозу је 2.080, односно 2.500 динара у приградском. Ђаци, пензионери и незапослени плаћају упола мање, док је цена појединачних картица за све иста и износи 50 динара у А, или 10 динара више за Б зону. М. О.

ОСТАЛА БЕЗ ПОСЛА**у болницу, па на улицу**

везано по три дана, док компликације нису постале озбиљне и 16. децембра завршила у болници, када јој је и урађен серкљаж. Прича да се за то време чула са својом шефицом, која јој је казала да мора да пријави њену трудноћу, као и да је била у плану за стални посао, али да ће, после сазнања да је Марија у другом стању, о томе морати да поразговара са директором.

После тога шефица јој се више није јављала, да би јој колегиница послала СМС поруку којом је извештава да јој неће продужити уговор и да иде у кадровску службу да потпише документа. Нико од послодавца није се више интересовао за њено здравље нити је ико званично обавестио око детаља о раскиду уговора. Иако је и после изласка из болнице препорука лекара била да строго мирује, морала је да иде да раздужи мантил и опрему, покупи одјавне папире...

- Дошла сам до закључка да је тамо радник потрошна роба, једна жена је радила годину дана и добила отказ, ја отишла на боловање после десет месеци рада у континуитету и добила отказ трудна, резигнирано констатује наша саговорница, која додаје да у „Тапацирници“ има трудница које су у сталном радном односу, али да оне које немају тај статус као да не смеју да остану у другом стању.

Узалуд јој је сад што је норму испуњавла од 90-100 одсто, што се ни са ким није сукобљавала, радила све што су јој рекли, чак је трудна и са боловима на послу проводила

МАРИЈА ДРАГАНОВИЋ
ВИШЕ НИЈЕ РАДНИК „ТАПАЦИРНИЦЕ“

много сати. Сад жали што је била тако приљезна и није раније отишла на лекарски преглед и боловање – вероватно би, у том случају, избегла болницу и додатни стрес. Можда је због дугог седења за машином и по 12 сати три дана за редом и дошло до компликација, каже Марија, додајући да је свесна да се ту више ништа не може променити, јер су они

Драгановић, одговорила нам је меј-лом. У њему се каже да је Марија примљена у радни однос на одређено време, „на послове шивача за шивење позиције 766-„Пежоа Т 84“, навлака наслона главе, према тада добијеним предвиђањима планова за ову позицију од стране купца“, а да јој је радни однос престао „у свему у складу с Законом, а на основу престанка потреба за њеним даљим радом у

урадили све по закону и „покрили“ се папирима, али остаје горак укус и питање да ли је то и морално.

- Требало би да се неко из државних интитуција запита, ако је ово била година бебе како узвраћају будућим мајкама, каже са сетом, јер она није усамљени случај, пи-тајући како онда жена да се усуди да роди друго, треће, пето дете, кад се већ приликом првог покушаја суочава са оваквим проблемом.

■ Све по закону

Генерална директорка „Застава тапацирнице“ Полина Крпац, којој смо се обратили за коментар отказа о раду Марији

основи чега су планови од купца 2013. године“.

Госпођа Крпац даље објашњава да постојање или непостојање потреба за радом одређују, заправо планови њихових ино-купаца:

„Наиме, специфичност тржишта аутоиндустрије за које производи и наше Друштво је у варирању планова плус-минус за 25 одсто у односу на планове предвиђања, због чега је наше Друштво и принуђено да увек има одређен број запослених на одређено време“.

У даљем тексту генерална директорка тврди да у „Застава Тапацирници“ воде одговорну политику кадрова, да су свесни како су људски ресурси најважнији потенцијал фирме и да им је жао сваког радног места са којег запослени мора да оде због престанка потребе за његовим даљим радом. Додаје и да према запосленима примењују законске обавезе као и високе моралне стандарде са аспекта услова рада, обучавања и усавршавања, редовност исплата бруто зарада, солидарних помоћи и друго, али и да одговорна кадровска политика и у исто време подразумева и факат да приликом запошљавања не могу игнорисати реалне потребе за радом запослених да не би угрозили положај фирме на већ изузетно захтевном светском тржишту аутоиндустрије, које се евидентно суочава са великом кризом и вишком производних капацитета.

Дакле, ни једном речју не стоји да је Марија нешто згрешила, није испуњавала норму, одбила посао и

слично, него се угасило радно место и „позиција“ оног што је шила... О боловању, трудноћи - ни реч, а изостали су одговори на наша питања да ли је трудноћа утицала на непродужавање уговора Марији и како је то регулисано у Словенији.

За мишљење и коментар овог случаја обратили смо се и Зорану Лазићу, председнику Самосталног синдиката „Застава Тапацирнице“. Док генерална директорка фирме тврди да је престала потреба за њеним радним местом због смањеног обима посла, синдикалац сматра да је по среди само то што је ова млада жена у другом стању, које после повлачи и дужа одсуствовања с посла, што послодавцима не одговара. Зато сматра да под хитно треба променити законе и прописе како труднице не би, врло често, добијале отказе.

- Наравно да осуђујем такву одлуку послодавца, али и државу што по том питању ништа не предузима, а труднице би требало да имају приоритете приликом запошљавања. Међутим, могу ја сад да осуђујем колико хоћу, али не могу ништа да помогнем и променим док се то не стави у законске оквире, каже Зоран Лазић.

Он потврђује да је Маријин случај утолико тежи јер је била запослена на одређено време - под уговором, па послодавац увек може да каже да је престала потреба за њеним ангажманом, иако је реч о изузетној вредној радници, која је редовно испуњавала норму.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

www.erstebank.rs Erste telefon: 0800 201 201, 060 79 79 000

Kamata po Vašoj meri

ERSTE BANK
Kod nas ste uvek prvi.

Erste keš krediti
Može više, uz kamate niže.

saznajte više, pozovite
ERSTE
+37783
vip mrs

Dinarski keš kredit Erste Banke je odlično rešenje za Vaše trenutne finansijske potrebe. Ispunite svoje želje i iskoristite dodatnu pogodnost - kreirajte kamatnu stopu po svojoj meri!
Niže kamate na veće iznose kredita ili uz korišćenje nekog od dodatnih proizvoda banke i to uz period otplate do 72 meseca.

ПОСКУПЉЕЊА КОМУНАЛНИХ УСЛУГА

Све већи и већи рачуни

Од почетка године одобрена је корекција ценовника „Водовода“ за 9,5 одсто, „Чистоће“ за 20 одсто, „Градска гробља“ траже повећање цена за пет одсто, ускоро ће и градски превоз поскупети за десет одсто, а „Енергетика“ је, иако је цена грејања повећана за 15 одсто пред зиму прошле године, упутила нови захтев за још 10,5 одсто

Реч поскупљење дефинитивно не спада у оне које потрошачи воле да чују, нарочито не када су у питању комуналне услуге, које већина грађана плаћа, или би требало, сваког месеца. Свесни да у овом тешком економском времену свако померање цена на више цифре изазива револт, и крагујевачки комуналци су прибегли опробаном „рецепту“ који су „патентирали“ више инстанце, па се поскупљење сад кристи као „усклађивање са инфлацијом“.

То, међутим, никако не мења чињеницу да су од почетка године скоро сви рачуни које Крагујевчани плаћају градским предузећима „дебљи“ – од неколико десетина до неколико стотина динара. Дакле, од 1. јануара ове године градске власти одобриле су корекције ценовника „Водовода“ за 9,5 одсто, „Чистоће“ за 20 одсто, ускоро ће поскупети градски превоз у распону од 10 до 12 одсто, услуге „Градских гробља“ за пет одсто. Најављено је и повећање накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта, поскупљење еколошке таксе...

И њима расту трошкови

Сем што своје цене „усклађују са инфлацијом“, комуналци у захтевима за корекцију истих наводе и да

ВОДА ЗА ГОДИНУ И ПО ДАНА ПОСКУПЕЛА 30 ОДСТО

је поскупело основно средство које користе, па гориво, мазиво, електрична енергија, разне хемикалије, одржавање постројења, возног парка, да је скочио евро... Градске фирме које пружају услуге грађанима и привреди углавном траже више него што им се, на крају, одобри и увек тврде да без траженог повећања не могу нормално да функционишу.

Тако је, рецимо, прошле године вода поскупела два пута (у јануару и јуну) за по десет одсто, мада су у „Водоводу“ тврдили да је скок њихових улазних цена чак 25 процената. Са нових 9,5 одсто корекције у јануару ове године, лако је израчунати да је за го-

дину и по дана вода поскупела готово 30 одсто. Исто се десило и са ценама „Чистоће“ – лани, у јуну, повећане су за десет, а од 1. фебруара ове године одвожење смећа и димничарске услуге поскочиле су за додатних

20 одсто, али уз подсезање да су претходно мировале читаве три године.

Иако су и сами свесни да не поскупљују само комуналне услуге, већ и све друго, па су захтеви комуналца очекивани, Крагујевчани ценовну политику градских предузећа често гледају и кроз другу „призму“, у којој је најинтригантнији велики број запослених у овим фирмама. Има и других ствари које им сметају, па, тако, кажу да се не води довољно рачуна о непотребном расипању воде, да су повећања цена „Чистоће“ допринели и ново-придошли радници из „Нискоградње“, да се у „Енергетици“ недовољно штеди, да су им плате велике у односу на друге раднике у граду... Ми-

ЗОРАН ЈОВАНОВИЋ, ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА КОМУНАЛНУ ПРИВРЕДУ

ОДНОШЕЊЕ СМЕЋА СКУПЉЕ 20 ОДСТО

сле и да је комуналним фирмама лакше да дижу цене и тако „пеглају“ губитке него да гањају дужнике, међу којима има и баш добростојећих грађана.

Многи се питају и шта ће бити уколико ускоро поскупе струја, гас, гориво. Да је цена комуналних услуга увек неизвесна потврђује „Енергетика“ – иако је цена грејања повећана за 15 одсто пред зимску сезону прошле године, у јануару је упућен нови захтев за корекцију од 10,5 одсто. Хоће ли је Градско веће одобрити, очекују ли се нови захтеви и из других предузећа, могу ли они који су, да кажемо, испунили овогодишњи „бонус“, тражити још?

Уштеде и расипања

Зоран Јовановић, члан Градског већа за комуналну привреду, подсеза да је првобитни захтев „Енергетике“ износио 44 одсто, да је град одобривши 15 одсто, као и да је на почетку грејне сезоне, сходно уредби Владе Србије, урађена још једна корекција, дотадашња разлика у цени за грађане и за привреду од 2,5 пута сведена је на 1,5 као помоћ посусталој привреди.

Чињеница је да нисмо искористили могућност да подигнемо цену колико то Уредба дозвољава. Мотив је био да покушамо да „Енергетика“ смањи своје трошкове. Усвојили смо одлуку да до краја ове године сви потрошачи имају уграђене мераче, да се плаћа оно што се потроши, а предузеће своје трошкове може да смањи и комбинацијом горива, јер није свеједно да ли се више користи угља, гас или мазут, с обзиром да се разликују цене енергената.

Што се тиче новог поскупљења од 10,5 одсто, иако је захтев прослеђен у јануару, Градско веће га није разматрало. Зашто су тражили одмах у Новој години? Разлог је једноставан – имају потрошаче који плаћају само у грејној сезони, то је категорија привреде, и још једно повећање на половини сезоне би им повећало приходе, појашњава Јовановић.

Он каже да је „Енергетика“ направила још један добар потез – створени су услови да се угља набавља овде, а не у Босни, као у ранијем периоду, што за 30 одсто смањује трошкове, а разговарало се и о платама, о броју запослених, мада се „Енергетика“ разликује од градских преду-

ИМА ЛИ ПОСЛА НА ГРАДСКИМ ПИЈАЦАМА

Одолевају конкуренцији великих радњи

Продам дневно 150 -200 кила кромпира, по килограм, или, често се дешава, пола кила. Осим што у великим трговинама има снижења, муштерије нам одлазе и због одложеног плаћања. А у неку руку и ја дајем на одложено, на вересију. Шта ћеш, стална муштерија, прима пензију тог и тог у месецу, донеће, прича један од продаваца на Зеленој пијаци

Да ли су пијаци, као што је и широм Србије, у Крагујевцу полупразне због опште беспарице и купаца који све чекају пребирају по ценовима, због високог закупа тезги или „мртве“ сезоне? Рекло би се – од свега по мало.

На Малој пијаци на „Бубњу“ тек по који продавац, на Аеродрому је другачије јер је пијаца, у ствари зграда тржнице затворена, па је више и купаца и продаваца. Срећом, за разлику од прошле године овај фебруар је без ледених дана, па и на Зеленој пијаци има посла. Колико кошта радно место – тезга?

Плаћају се три ставке, годишњи закуп од 11.000 динара, месечни од око 3.600 динара, зависно од зоне у којој се налази тезга, и 250 динара дневне квите. Промет, па то је туžno и ружно, али морамо да радимо. Роба је, углавном радим само воће, набављена, шта

нам друго остаје него седам дана у недељи... Без одмора, чини ми се 360 дана у години, и тако већ 20 година, започиње причу Драган Игњатовић, продавац јабука на Зеленој пијаци.

Тезга је на ударном месту, делишес, ајдаред, кожаре, будимке из Азање по цени, заисно од класе и сорте, од 25 до 100 динара, али пазари не могу бити већи од 5.000 динара. А од тога тек је 20 одсто зарада. Признаје да ће бити боље када стигне сезонско воће, трешње, малине, мада се тада ради са већим ризиком. Дан за дан. Оно што је непродато брзо пропада.

Троструки закуп

Драгица Благојевић годинама држи три тезге у близини улаза преко пута Народног музеја. Да су на ударном месту јесу, али може ли зарада од

јужног воћа „покрити“ све што треба.

Објаснио је колега, плаћамо закуп по три основа, када саберем све, годишње ме једна тезга кошта

143.000 динара, за три дајем 429.000 динара. Треба то зарадити. Пошто нам је ово једини посао, од тога живимо, регистровани смо самосталну трговинску радњу, па сваког месеца иде и 13.500 динара за допринос држави. Банане су 120 динара, мандарине 140, лимун 150 динара, шта да кажем, тешко је надметати се са маркетима, они себи могу да приуште акцијска снижења. Намети на пијаци јесу велики, али, искрено, ја управим више мерама што напокон не преломе ко може да продаје, а ко не, имам утисак да су нерегуларни они који се појаве повремено и плаћају само дневну квиту, а чак и не мере тачно, заштићенији од нас, каже Драгица.

У низу тезги, са друге стране, поврће, зелена салата, шаргарепа,

лука, везе зелени. Велибор Смоловић на својој тезги нуди само кромпир, 40, 50 и 60 динара, зависно од квалитета, на меру и на цак, који тежи свега пет килограма.

Продам дневно 150 -200 кила кромпира, али мало је оних који купују на цак. Траже или килограм, или, често се дешава, пола кила. Осим што у великим трговинама има снижења муштерије нам одлазе и због одложеног плаћања. А у неку руку, и ја дајем на одложено, на вересију. Шта ћеш, стална муштерија, како да не даш, прима пензију тог и тог у месецу, донеће... Има и оних који не доносу, тренутно у дугу имам око 500 евра, открива Велибор, показујући кутију са ситним парам на којој су исписана имена дужника.

Прилазе продавци са других тезги. Осим висине закупа незадовољни су и изгледом главне градске пијаци, због разапетих најлона, којима се, кажу, штите од кише и сунца, због уских пролаза.

Директор ЈКП „Градске тржнице“ Слободан Крунић објашњава да цене закупа, уколико су оне приоритетни проблем продаваца, никако нису произвољне. Настале су упоређивањем ценовника у Београду, Новом Саду и Нишу, у преговорима са Удружењем пијачара Србије.

Резултат договора

Тачно је, имамо три категорије закупа, цена од око 11.000 динара на годишњем нивоу је наш гарант да имамо познатог купца, а за њих да имамо тезгу коју желе. Плаћа се у две ра-

ДОГОВОР СА ЗАКУПЦИМА: ДИРЕКТОР СЛОБОДАН КРУНИЋ

ВЕЛИБОР СМОЛОВОЋ ПРОДАВАЦ КРОМПИРА КУТИЈИ МУ ЈЕ СПИСАК ВЕРЕНИКА

зећа, јер је у реструктурирању и надлежност има Агенција за приватизацију.

Грађани су, међутим, одавно стекли утисак да је цена ствар погађања, одраз тренутне политичке снаге или воље, али наш саговорник тврди да није тако и да се приликом одлучивања о подизању цена и те како води рачуна о платежној моћи грађана, јер није исто када се одобри 10 или 20 одсто на основу од три динара, колико је коштао одвоз смећа по квадрату, и на 70 динара, колико је, на пример, коштало грејање.

Грађани често праве и поређења са другим градовима, па су, тако, рецимо, приметили да је цена воде дуго мања у Јагодини, али Јовановић одговара да се њихов резервоар налази на брду, вода слободним падом напаја град, а наш највећи трошак је струја која се користи за напајање водом из система „Гружа“, а уз то, код нас је у цену услуге урачуната и пијаћа вода и пречишћавање отпадних вода.

Члан Градског већа за комуналну привреду негира и причу да повећање услуга „Чистоће“ има било какве везе са преузимањем дела послова и радника „Нискоградње“.

Корекције цена увек су предвиђене усвојеним програмом пословања. Тако је и са програмом пословања „Чистоће“, а опет, пошто се то временски поклопило, кренуле су приче да то има везе са преласком 120 радника из „Нискоградње“. То једно са другим нема везе, у „Чистоћи“ је то засебан део фирме, сектор, који је задужен за летње и зимско одржавање улица. У просеку, повећање је 50 динара по домаћинству, а када се каже 20 одсто утисак је да је реч о великој корекцији.

Од 1. марта поскупеће и градски превоз, око 10 одсто, али Јовановић наглашава и да треба знати да град са готово 35 одсто средстава субвенционисање градски превоз.

То значи да све оно што се наплати није довољно да се покрију трошкови градског превоза. На годишњем нивоу, с обзиром да нас превозници коштају око 600 милиона динара, потребно је издвојити најмање 200 милиона динара за субвенционисање, закључује Јовановић.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

КРАГУЈЕВАЧКИ ТАКСИСТИ У БЕОГРАДУ

Протест Ситака испред Владе

Удружење таксиста „Ситак“ одржало протест испред зграде Владе у Београду, захтевајући да држава уведе ред у такси превозу у Крагујевцу. Уколико реакција државе изостане најављују блокаду фабрике „Фијат“

Крагујевачки таксисти су у уторак, 19. фебруара, у минут до 12 почели протест испред Владе Србије, тражећи решавање бројних проблема у такси превозу у Крагујевцу где, како тврде, постоји корупција. Они кажу да само желе да надлежни у граду поштују закон, али да ће, уколико нико не буде реаговао, ускоро блокирати фабрику „Фијат“. Милорад Илић, заменик министра саобраћаја, обећао је таксистима да ће у најкраћем могућем року почети формирање радне групе која ће утврдити легалност такси возила и легитимација такси возача у центру Шумадије и да ће проследити њихов захтев упућен потпредседнику Владе Александру Вучићу.

Организатор протеста је Удружење таксиста „Ситак“, а испред Владе је дошло 20 возача. Председник овог удружења Предраг Спасојевић тврди да таксисти у Крагујевцу проблеме имају годинама, као и да су претходне две године упућивали различите молбе надлежним, који су обећавали да ће проблеме решити, али то никада нису учинили.

У Крагујевцу има минимум 300 возила која раде, а немају такси таблице. Такође, 400 до 500 људи који таксирају немају такси легитимације, а постоје и возила

која су неисправна, али упркос томе таксирају. Корупција у ауто такси превозу у Крагујевцу постоји због спреге појединих такси предузетника и представника градске управе. Желимо само да се у Крагујевцу створи такав амбијент да таксисти који раде легално и плаћају све обавезе могу нормал-

ЈЕДАН ОД РАНИЈИХ ПРОТЕСТА ТАКСИСТА У КРАГУЈЕВЦУ

но да раде и да им они који су ту „на дивље“ не узимају посао, каже Спасојевић.

Према његовим речима, уколико би инспекција уклонила нелегалне таксисте легални би могли довољно да зараде и плате порез и друге дажбине на време.

За сада покушавамо да на миран начин решимо проблем. Међутим, уколико нико од надлежних којима смо данас упутили захтеве не буде реаговао у наредних 15 дана блокираћемо фабрику „Фијат“, изричит је председник „Ситака“

Члан Градског већа задужен за комуналну привреду Зоран Јовановић уз чуђење цитира део захтева „Ситака“, који гласи: „Тражимо од потпредседника Владе, господина Александра Вучића, да нам помогне у нашој борби против корумпиране градске управе“.

Због овога ћу можда да поднесем кривичну пријаву. Другачије је уко-

ство саобраћаја оснује радну групу, ненајављени инспекцијски надзор. Према градској Одлуци легални таксиста је онај који има, пре свега, ТХ таблице. Таквих у граду има 902, уз активних око 800 такси возила. Остала су или технички неисправна, одјављена... Други услов је да тај аутомобил вози возач који има такси легитимацију. Проблем је што на 800 возила има 470 такси легитимација, уместо да имамо бар 1.500 легитимација, пошто су возила у раду и у првој и у другој смени. Међутим, у граду има око 1.200 возача који су испит положили пре 10 и више година и нису желели да поново плаћају испит за такси легитимацију, наводи Јовановић.

Како он каже, неспорно је да у граду вози 50, можда и више линијских таксиста, што иначе законом није дозвољено, и они узимају путнике испред возила градског превоза. Међутим, инспектори и Комунална полиција ту појаву тешко могу сузбити, пошто је тешко на суду доказати да је возач наплатио услугу и да се бави недозвољеним таксирањем. Ти аутомобили чак и немају никакву званичну ознаку.

Наравно, проблем је и када легални таксисти са својим возилима обављају линијски превоз. Али, опет, тешко је то доказати. Трудимо се да им станемо на пут, за такве прекршаје скидају се таблице, али казна је до пет дана. Шта даље? Пишу се пријаве, казне су у распону од 5.000 до 250.000 динара, а, колико знам, највиша изречена и плаћена казна износи 17.000 динара, појашњава Јовановић. А. Ј.

те, две трећине цене се уплаћује приликом потписивања уговора, по том месечно око 3.600 динара, ако говоримо о екстра зони, и 250 динара дневно.

Озбиљни закупци, који само то раде и од тезге живе, не жале се на висину закупа, хоће своју тезгу, имају своје место, своје сталне муштерије које их баш на том месту траже, и три категорије закупа су једини начин да такве захтеве спроведемо у дело, каже Крунић.

Опадање куповне моћи грађана је очигледно, али, сматра Крунић, купци се не одричу хране, увек ће то бити случај са неком другом робом.

Маркети су у предности због начина плаћања, овде картице нема. Међутим, може се рећи да одолевамо великим трговинама, број закупљених тезги је отприлике, годинама исти - у фебруару. Сезона је таква. У марту стиже цвеће и ра-

ДРАГИЦА БЛАГОЈЕВИЋ ГОДИНАМА КРАЈ ИСТЕ ТЕЗГЕ

но воће, биће другачије. Наша политика цена је помирљива са интересима закупца, усклађујемо је са инфлацијом, на пример, било је то 5,5 одсто на годишњем нивоу, а и они још и више повећавају своје цене. Дневна квита је 250 динара, разговарали смо, хтели смо да буде као и на квантату четири одсто на вредност робе, али сами закупци су предложили да то буде фиксни износ, наводи Крунић.

Према његовим речима, када би све пијаце биле затворене, као на Аеродрому, вероватно сезона не би имала тако велики утицај, али остварење такве тражње је „на дугом штапу“. Крунић се слаже да на Зеленој, као ни на осталим отвореним пијацама, нису добри услови за рад, међутим, измештање централне градске

пијаце планира се већ годинама и повезано је са познатим проблемом откупа касарне „Радомир Путник“.

Да бисмо разбили фаму о празним тезгама на пијацама, рећи ћу, на основу података из претходних година, Мала пијаца на „Бубњу“ је најстабилнија, има најмање осцилације, њена искоришћеност је увек око 50 одсто, узевемо фебруар као параметар. Увек је око 370 тезги у закупу на градским пијацама. Нама би највише одговарало да нема годишњег закупа, за такве закупце дневна квита је виша, то је нама више прихода, за месец дана рада у ударном периоду закупца нам плати тај годишњи износ, тврди Крунић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Предмет:

ОБАВЕШТЕЊЕ

о јавном увиду, јавној презентацији и јавној расправи Студије о процени утицаја на животну средину

Обавештавамо вас да је поднет захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја затеченог стања на животну средину за ПРОЈЕКАТ – погон за производњу стиропора, чија се реализација планира на катастарској парцели 1562/1 КО Крагујевац 1, на територији града Крагујевца, од стране носиоца пројекта „ЧАР“ д.о.о. (ул. Драгослава Срејовића бр. 91)

Увид у Студију о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА - погон за производњу стиропора, извршиће се у просторијама Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе, канцеларија 326, Трг слободе бр. 3., Крагујевац, у периоду од 21.02. до 12.03.2013. године, у времену од 10.00 до 12.00 часова.

Заинтересована јавност која врши увид у Студију о процени утицаја на животну средину може у горенаведеном року доставити мишљење стручној служби (закључно са 12.03.2013. године).

Јавна расправа и презентација Студије о процени утицаја на животну средину биће одржана 14. марта 2013. године са почетком у 11.00 часова, у просторијама Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе, канцеларија 326.

Презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину учествоваће носилац пројекта.

ГАЛИМАТИЈАС ИМЕНА КРАГУЈЕВАЧКИХ УЛИЦА

Људи, па зар је то могуће

Ако би неко у најбољој намери, поштујући традицију града, желео да предложи име каквог познатог Крагујевчанина по коме би се назвала улица у граду, нашао би се пред невероватном збрком, јер ни једна установа или институција нема срећен и ажуриран списак свих крагујевачких улица и тргова. Звучи невероватно, али је истинито

Пре месец дана на седници Скупштине града донети су називи осам улица на територијама месних заједница Мале Пчелице, Бресница 3 и Виногради. Тако да су улице са својим називима добили људи рођени у Крагујевцу или чије је деловање и стваралаштво било везано за град, као и неоспорне националне величине попут глумца Миодрага Петровића Чкаље. Улице су добили списатељица, ауторка сввременски популарних „Љубића“ Милица Јаковљевић, Мир Јам, доктор Иван Ђурић, угледни историчар, византолог и хуманиста, текстописац, композитор и народни песник Драгиша Недовић, Милован Илић Минимакс, најпознатији хумориста и водитељ у старој Југославији, доктор Сретен Красић, истакнути хирург који је читав свој радни век провео у крагујевачком здравству, Коста Гвозденовић, истакнути привредник и зачетник развоја мале привреде у Крагујевцу. Улицу је добио, чиме је по многима исправљена неправда према погинулим у најновијим ратовима, и Слаћан Митровић, радник Фабрике аутомобила који је 1991. године погинуо у Сутину.

Нови називи ових улица отворили су још једно, старо и болно питање. Наиме, улицама се дају нови називи или се преименују стари а те податке, бар званично, нико не бележи, ажурира, усклађује... Једноставно, не постоји званичан документ са тачним називима свих, нешто мање од две хиљаде крагујевачких улица. На популарним

интернет мапама, разним Ци-Пи-Есовима и картама мешају се стари и нови називи (доктора Боривоја Петровића – нови или Карловачка -стари), појављују имена улица које су планиране, али још нису ни направљене (као што је случај са улицом „додељеном“ глумачком барду – Крагујевчанину Љуби Тадићу), негде су имена обједињена, неке са новим називима су „продужене“ преко других са још старим именима (Даничићева „преко“ дела Браће Хаџића)... и све то доприноси општем галиматјасу.

■ Дуплирани вождови, свеци, лекари...

На уреднички задатак да се оформи списак Крагујевчана или људи који су своје стваралаштво и дело везали за град, а који још увек у њему немају улицу, новинарски није било лако „одговорити“, јер како не испати „глуп“ и напразно мудровати кад неки од њих можда већ имају улицу (постојећу или тек предвиђену), а она није уведена у валидан списак, преименована, ажурирана, евидентирана...

Због тога овај текст нема амбицију да буде баш „тачан до краја“ јер је те податке, веровали или не – немогуће све на једном месту званично проверити. На пример, познати књижевник и језикозналац Драгиша Витошевић ипак има сво-

ТРГ КОД „ЗЕЛЕНГОРЕ“ УСКОРО ЋЕ ПОНЕТИ ИМЕ ИНГОЛШТАТА

ПРВОСЛАВ РАКОВИЋ – СИГУРНО ЋЕ ДОБИТИ УЛИЦУ ИЛИ ТРГ

ју улицу у насељу Шумарице, али није баш свуда забележена. А да ли је улица у „његовој близини“ која носи назив Милана Николића добила име по познатом крагујевачком писцу, преводиоцу, антологичару, великом Витошевићевом пријатељу и сараднику, или по неком другом. Ионако је и она само на понеком списку или мапи, а на другима није.

Једини градски званичник који је хтео да се одреди према овој нашој несвакидашњој појави је Саша Миленић, председник Скупштине града:

- Називи улица, тргова и јавних установа су посебан културолошки детаљ и преко те маргиналне, периферне појаве у друштву, могу поузданије да се анализирају стварни односи вредности и да се уверљивије детектују стварни парадокси друштва него из јавних прокламација и ставова који се „фурају кроз мејнстрим канале“, искрен је он.

По Миленићу, никаква тајна није да је Србија држава која није способна да формира ажуру базу података о себи самој.

- У претходном сазиву Народне скупштине Републике Србије посланичка група Либерално демократске партије упорно је тражила од Владе да потврди или демантује информацију да све податке о макроекономским кретањима Србија добија од страних посматрача

и ментора и да немамо „адресу“ која је способна да такву статистику изради. Влада се никада по том питању није изјаснила. Зато и не треба да чудимо што по градовима Србије постоји читав конфузија око назива улица и тргова и да је сасвим уобичајено да у истом граду имате по неколико улица са истим називом. Као што је недавно Београд „открио“ да има десетак Карађорђевићевих улица или пет-шест кнеза Милоша. Тако и Крагујевац има две улице

владике Николаја, једна је у строгом центру града, а друга је у Поповој шуми у Станову (лично сам се уверио током претходне изборне кампање), као и доктора Илије Коловића, од којих је једна такође у центру, а друга у Белошевцу. Овој другој улици Коловића, која у ствари и не постоји, само је неко дао назив путу преко једне ливаде, али јавља се у списковима, плановима..., илуструје Миленић.

- Истина је, да иако ми као локална самоуправа доносимо одлуке о преименовању или давању имена новим улицама, не ажурирамо спискове и не проверавамо их. Једноставно, такав списак као званичан документ, иза кога би стала било која званична институција, не постоји, каже други извор из Скупштине града, који не жели да се представи.

■ Стижу нови предлози и иницијативе

Крагујевчане је очигледно највише иритирало то што инжењер Првослав Раковић, генерални директор „Заставе“ и оснивач Фабрике аутомобила, још увек у граду нема улицу са својим називом. У Скупштини града кажу да то није никакав проблем и да је Раковић то вишеструко и одавно заслужио, али да једно такво име не може понети било који каљави сокак, већ се буквално „чека“ адекватна улица, репрезентативна, или булевар, а постоји и опција да Раковићево име понесе и неки трг у „Застави“.

Када смо већ код тргова, од председника Скупштине града Саше Миленића сазнајемо да ће ускоро уследити и иницијатива да трг код хотела „Зеленгоре“ добије име побратимског града Инголштата.

Такође, проблем са локацијом, око које се потомци нису сложили, је и улица Драгутина Којића, предатног доктора правних наука, политичара, дипломате министра трговине и индустрије у влади Николе Пашића, којем је била намењена улица изнад Универзитета, а породица је желела да добије улицу поред Великог парка, са чим се нису сложили Машински и Природно математички факултет. Дакле, ни Раковић и Којић нису заборављени, само су на „стенд бају“.

Међу предлозима који још нису усвојени, из разноразних разлога, један је трагички случај. Реч је о улици која би требала да понесе име Јаниса Јанулиса, сељака са Крфа, за коју је иницијативу поднело Удружење потомака ратника Србије 1912 – 1920, односно њихова крагујевачка подружница. Реч је о Грку на чијем су имању похрањене кости преминулих српских војника у Првом светском рату. По завршетку рата он је ту земљу прогласио „светом“ и никада више он и његови потомци нису дозволили да се користи у било коју намену. Са једне стране ништа спорно, многи су, искрено, за Србију учили и много мање, али је по мишљењу неких чланова Одбора за одржавање назива улица његово име тешко изговорљиво и тиме неприкладно за будуће житеље.

Као иницијативе и предлози, махом од стране подружнице Удружења потомака ратника Србије 1912 – 1920 и Градског одбора СУБНОР-а, у процедуру су предата и имена са биографијама већег броја официра, генерала и ратних хероја из балканских и Првог свет-

СВЕТА МАКСИМОВИЋ И ЊЕГОВА СУПРУГА ПЕСНИКИЊА ДОРА ПИЛКОВИЋ ПЕТАНИ

ИЗМЕЊЕНА ПРОЦЕДУРА ОКО ИМЕНОВАЊА УЛИЦА

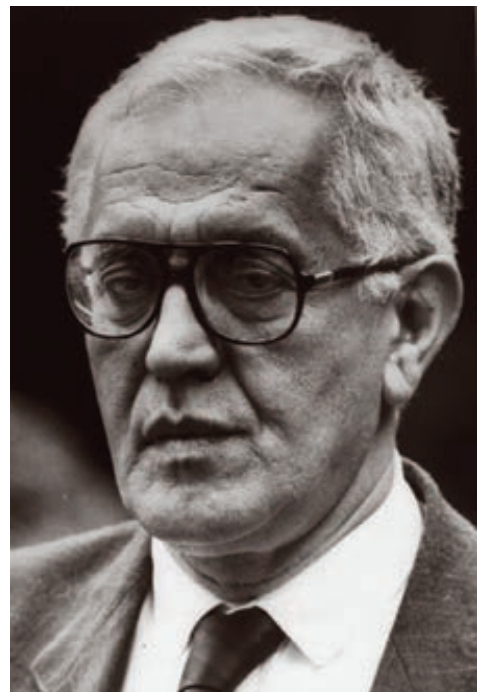
Неопходно аминовање житеља

Процедура измене назива је до скоро била потпуно либерална, како за улице и тргове, тако и за школе. Буквално, ко год је хтео могао је да покрене иницијативу за промену назива и она је „као кроз сир“ пролазила све инстанце.

- Међутим, у пракси се показало да ентузијаста који желе да виде „ново“ име своје улице често представљају недовољно велику или мањинску групу у сопственој улици. Тако би људи добијали назив до којег им није стало, ем су по закону обавезни да све своје податке наново мењају и усклађују. Због тога смо, крајем прошлог сазива, процедуру промене назива на нивоу Скуп-

штине града уозбиљили и учинили сложенијом, тако да је неопходно ускладити став и правних и физичких лица. Ако иницијатива уђе у разматрање и прође сву неопходну процедуру, неопходно је да се 50 посто плус један житељ или људи који су у тим улицама власници пословног простора изјасне да желе такву промену, објашњава Саша Миленић.

По њему, ова иницијатива се не користи када су у питању школе, које и даље имају либералан начин промене имена, а и даље се зову по војним јединицама, ратницима... Светли пример је школа у Чумићу која је име „11. октобар“ променила у „Прота Стеван Поповић“, уз подршку локалне самоуправе и сагласност надлежног министарства, а у складу са традицијом тог села.

ЉУБА ТАДИЋ – ИМА УЛИЦУ АЛИ НЕПОСТОЈЕЋУ

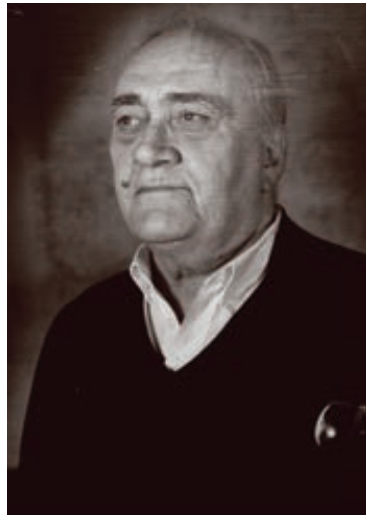

ПИЛОТ МИОДРАГ ТОМИЋ НИЈЕ НИ НА ЈЕДНОМ СПИСКУ

УЛИЦЕ НЕМАЈУ НИ ГЛУМЦИ: ЉУБА КОВАЧЕВИЋ, БУДА ЈЕРЕМИЋ, ФЕЛБА И ВАСА ПАНТЕЛИЋ

ског рата, вишеструких носилаца највиших српских и савезничких одликовања, витезова „Карађорђевићеве” и „Обилићеве” звезде, попут генерала Војислава Живановића, Миленка Варјачића, Владислава Димитријевића, пуковника Петра М. Лазаревића, Тодора Живковића, Јована Варјачића, епископа Михаила Урошевића и бана Јанићија Кривошевића. Ту су још и имена генерала Драгутина Милутиновића, Доброслава Миленковића (генерал и краљевске и партизанске војске) и Драгољуба М. Тодоровића.

Један од оних који су агилно подносили ове предлоге је Јевђа Јевђевић, хроничар предратног Крагујевца. Његов предлог о именовању улице Војводе Војина Вука Поповића, једног од највећих јунака балканских и Првог светског рата, је усвојен, али Јевђевић није задовољан локацијом те улице, сматрајући да он треба да добије улицу у свом крају – Палилулама.

Јевђевић је предложио и да једна од улица понесе име још једног војводе – Мицка Крстића, који је пре рата имао улицу, звала се Војводе Мицка. Такође је предложио и да се Илинденска улица преименује у Краља Петра другог Карађорђевића, што би по њему имало

КНЕЗ АЛЕКСАНДАР КАРАЂОРЂЕВИЋ – УЛИЦУ НЕМА ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ПРЕСЕЛИО ТОПОЛИВНИЦУ У КРАГУЈЕВАЦ

он Аркан! Наши преци пре рата и ми као иницијатори да јој се врати старо име руководили смо се оним што је он уласком у рат учинио за српски, а не за руски народ, тврди Јевђевић.

За ову улицу везивала се и акција некадашњег СПО-а који је извео политички перформанс њеног преименовања у Драже Михаиловића, али је то тада била више политич-

НИ СОКАЧЕ ЗА ГИДРУ

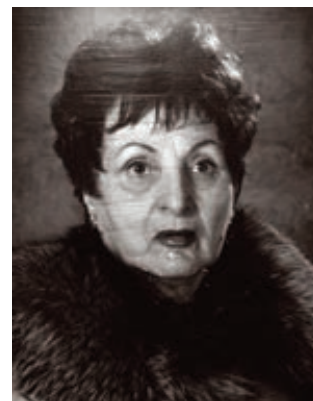
жете да погрешите. Или, пак, можете, јер са којим списком већ постојећих улица да га „сравните” и упоредите?

На пример, престонички део Крагујевца је изузетно добро покривен „ликовима и дешавањима”, али да ли неко може да поверује да у Крагујевцу не постоји улица кнеза Александра Карађорђевића. Можда и може. Можда је и има, али је не даје ни један списак, листа и мапа... У истим „документима” и писанијима, већ на први поглед нема ни прослављеног лекара Стевана Недока, индустријалца Фридриха Фиале, кнежевог „озлоглашеног” хазнадара (благајника) Јакова Јакшића, амициног сина Вула Паштрмца, професора биологије, физике и немачког језика у Гимназији, политичара Либералне странке, архитекте Андреја Андрејевића (проектанта Нове цркве), композитора Јосифа Бродила, Мирослава Спалјковића, најпознатијег српског дипломате с почетка прошлог века (познатог као „човек који је плуноу Лењина” по доласку бољшевика на власт 1917. године у Москви), предратног председника општине Алексе Обрадовића, писца и преводиоца Зарије Вукићевића, професора и књижевника Свете Максимовића, првог човека који је известио свет о трагедији у Шумарицама 1941. године, његове супруге пеникиње Доре Пилковић Петани, сина сликара Мише Максимовића, географа и професора Живадина Степановића... Можда сви они и имају улице, а можда је нема нико од њих. Чик провери!

На прошлогодњем научном скупу посвећеном нашем славном

НЕКА СЕ „ПРИПРЕМЕ”: АКАДЕМИК ВОЈИСЛАВ ЂУРИЋ, ФИЛОЗОФ СВЕТА СТОЈАНОВИЋ И ГЛУМИЦА МИЛЕВА ЖИКИЋ

СВИ ПО УЛИЦУ – ПИСЦИ ТАТЈАНА ОСРЕЧКИ, ГУСТАВ КРКЛЕЦ И БОРИСЛАВ ХОРВАТ

велику симболику јер се та локација „наслања” на Булевар краљице Марије – Петрове мајке. Овај предлог су одбили житељи Илинденске.

- То је бесмислено. Илинденски устанак је био бугарофилски догађај и да ли неко може да у данашњем Велесу замисли који никакве везе немају ни са Крагујевцем ни са Србијом.

Иначе је Јевђевић је у више наврата покушавао и да улици Лоле Рибара, врати стари назив – цара Николаја Другог. Ова иницијатива никада није заживела.

- Неки наши историчари су цара Николаја окарактерисали као „контраверзну” личност! Па, није

ка борба него озбиљна иницијатива. Када смо већ код Чика Драже, помињало се да се за његову улицу „чува” данашња Зорана Ђинђића (некадашња Моше Пијаде), Лепенички булевар – иницијатива је одбијена... Данас то нико више не помиње.

■ Требало би да имају улице?

Ако би неко заиста пожелео да се лати пописа историјских личности, било да су рођени овде и околини или свој живот и рад везали за наш крај – „најбољи друг” би му било издање града Крагујевца из 2008. године „Градинари Крагујевца”, чији су уредници недавно преминули песник Слободан Павићевић и публициста Миодраг Стоиловића, а приредио га је прерано почивши историчар Дејан Обрадовић. Треба ићи само редом, погледати тај импресиван списак од 190 личности од прворазредног значаја и не мо-

БИВШИ ПРЕДСЕДНИЦИ КРАГУЈЕВАЧКЕ ОПШТИНЕ

Неки имају, већина не

По мишљењу неких суграђана, „своје” улице требали би да имају и сви досадашњи председници општине или градоначелници. По овом питању „што нам књига каже” за сада улице имају: Војислав Калановић (1920-1933), најпознатији предратни председник општине Крагујевачке и човек са најдужим стажом на том месту. Такође, пре неколико година, баш у родном Вашаришту, улица Карловачка је преименована у име др Боривоја Петровића (1972-1981), најпознатијег послератног „првог човека” града. На различитим мапама, картама и „нету” појављују се имена Милутина Марковића (1944-1947), Сретена Николића (1949-1950), Момира Марковића (1950-1955) и Милутина Милојевића (1981-1984), али је немогуће проверити да ли су у питању баш председници општине или неки други. Што се осталих тиче, или немају своју улицу (макар не где евидентирани), или се још нису стекли „услови” да се то предложи.

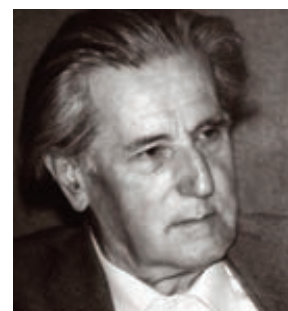
земљаку, ученику Крагујевачке гимназије, првом послератном управнику позоришта овдашњег, који је организовала крагујевачка испостава САНУ, покренута је иницијатива да улицу у граду добије и академик Војислав Ђурић. Ето, некога ко ју је сигурно заслужио својим делом.

Да ли улице имају или немају (а морали би) архитекта Јованка Јефтановић, која је градила Крагујевац, прослављени позоришници попут Љубе Ковачевића, Буда Јеремића, Саве Барачкова...? Крагујевац је увек био поносан на своје глумиште и полако се примиче и законски рок да се покрену иницијативе и за Цигу Јеринића, Фелбу, Васу Пантелића... Ту је и Милева Жикић. Да ли је могуће да се у Крагујевцу није пронашао ни један „сокак или слепак” за прослављеног комичара Драгомира Бојанића Гидру? Да ли би улице могли да добију и лауреати Статуете „Јаокима Вујића”?

Или писци и песници попут Боре Хорвата и Живодрга Жив-

ПЕСНИК ЖИВОДРАГ ЖИВКОВИЋ

ДА ЛИ И НЕКИ НОВИНАР ЗАСЛУЖУЈЕ УЛИЦУ – ОСНИВАЧ „СВЕТЛОСТИ” ЉУБИША МАНОЈЛОВИЋ

ОСНИВАЧ НАРОДНОГ МУЗЕЈА ДРАЧКЕ ПЕТРОВИЋ

првог уредника некадашње „Светлости”, или њеног најчувенијег директора ПавлаЂурића из времена када је овај лист уз „НИН” и „Време” био најпознатији опозициони недељник у Србији.

Ни на једном списку не може се наћи ни име Милена М. Николића, предратног професора Гимназије и аутора (најбоље књиге икада написане о граду) „Споменице” ове школе поводом њене стогодишњице. Ако је стварно и нема, онда је то баш брука, неопростива.

МЛАДЕНЦИ ИМАЈУ ИЗБОР:
АУТОР ДУШАН
АРСЕНИЈЕВИЋ АРВИН

ФОТОГРАФИЈЕ ДУШАНА АРСЕНИЈЕВИЋА АРВИНА

У сусрет сновима...

У ресторану „Ораница“ поводом Светог Трифуна била је отворена изложба уметничких фотографија венчања, једина те врсте у Србији

Заљубљени младици по нашем обичају на дан венчања се сликају са свим гостима, трубачима, на самој церемонији, док плешу или секу торту. То је углавном преко две стотине фотографија које гости желе да понесу кући као успомену на тај дан. Млада и младожења то често доживљавају као наметнути терет који пуно кошта. Међутим, портретни фотограф Душан Арсенијевић Арвин је својом изложбом „У сусрет сновима“ показао да то не мора да буде тако. Наиме, реч је о изложби уметничких фотографија венчања, која је отворена 13. фебруара у ресторану „Ораница“.

Ово је прва самостална изложба Душана Арсенијевића, а уједно и једина такве врсте која је одржана у Србији. Повод за изложбу био је празник Светог Трифуна, данас познатији као Дан заљубљених. То је била прилика свим младима, а посебно будућим младицима да се упознају са радом аутора и погледају како њихово венчање може да постане успомена за цео живот.

Љубав према видео продукцији код Душана се јавила још у средњој школи, али је фотографија преовладала пре четири године после Европског првенства у шоу денсу у Београду.

Као званични фотограф Европског првенства видео сам да фото апарат забележи оно што камера или око не могу. Тај тренутак емоција или трептај ока и тада сам се дефинитивно посветио фотографији и портретима. Прво сам се бавио породичним и фотографијама младића и девојака које су правили „бук“ за модне агенције, али када сам на венчању пријатеља видео какве су то емоције, срећа, али и неизвесност које тај дан носи, одлучио сам да се посветим само томе.

Њега углавном ангажују младици, али се он не бави традиционалним фотографисањем венчања, већ су то уметничке фотографије младе и младожење на начин и локацијама које најчешће сам одабере. Рад обично траје три дана. Први дан пре венчања фотографише младу, затим саму церемонију у цркви, док је трећи дан резервисан за младице. Они се сликају на одређеним, за њих значајним локацијама, или оним за које Душан сматра да су погодни за ту прилику. Понекад се деси да имају чудне захтеве, да се фотографишу на одређеним местима у Србији, па тако један пар има успомену из пећине на Златибору. Душан објашњава да се углавном ради о „гастарбајтерима“, који се враћају у земљу за дан венчања и желе да се идентификују са њом.

Пошто је у протеклих три године сликао велики број венчања, каже најтеже му је било да направи избор оних које ће уврстити на изложби.

Било је изложено 17 колор фотографија, димензија 70 пута 50 и морам признати да избор није био мој. Да ја не бих био пристрасан према неким младицима, избор сам препустио старијем и искуснијем колеги Зорану Петровићу, чији рад изузетно поштујем и који је мој узор. Показало се да је његов избор био добар, јер је више од 100 људи посетило изложбу и ја лично сам посетом веома задовољан. Уопште главни циљ ове изложбе је био да покажем како изгледа уметничка фотографија венчања, односно да младици имају избор. То не мора да им буде наметнуто, већ нешто лепо што ће им остати успомена за цео живот и што ће моћи да покажу својој деци.

Да је изложба и више него успела показује интересовање општина Рековац, Баточина и Лапово, да буду њени домаћини поводом 8. марта. И док одлучи где ће је преселити за Дан жена, сигурно је да ће 22. фебруара, за „Младенце“ она поново бити отворена у Крагујевцу на другој локацији. Тако ће шира јавност поново моћи да погледа овај традиционални догађај из потпуно другачијег угла.

В.ГЛИШИЋ

АУТОМОБИЛ СВОЈЕРУЧНЕ ИЗРАДЕ ГРУЖАНИНА ДРАГАНА ПАВЛОВИЋА

Фабер се сјуррио на Флориду

Уникатни кабриолет, дело руку Драгана Павловића из Грузе, завршио је „преко баре“, на Флориди. За 230 хиљада евра купио га је један амерички колекционар. Осим ових основних података Драган не жели да износи друге појединости о овој „трговини“, али најављује да би у будуће сличне раритетне аутомобиле могао да осмишљава, склапа и, наравно, продаје – баш у Америци.

„Крагујевачке“ су у априлу прошле године детаљно писале о јединственом аутомобилу који је креирао и, од почетк до краја, направио Драган Павловић из варошице Груза, који је породично и од малена судбински везан за моторне четвороточкаше. Свој кабриолет са спортским перформансама назвао је „Фабер – серија један“.

Само мотор и мењач нису моја израда. Њих сам узео од „мерцедеса“ прве класе из 1996. године. Мотор је бензински са шест цилиндара, од 3.200 кубика и 220

коњских снага. Све остало, од делова и склопова до дизајна, сам сам осмислио и израдио, објашњава Драган.

„Машина“ је, дакле, моћна и ако би неко на основу изгледа Драгановог „фабера“ помислио да је реч о неком олтајмеру из прве половине прошлог века који „Јури тридесет километара на сат“, кроз би промашио у процени. Јер, овај уникат од аутомобила може да развије брзину и до 230 километара, при чему је веома безбедан. Усоталом, од овлашћених институција добио је потребне атесте, па је потом и регистрован као сва возила која учествују у саобраћају, што ће рећи да је у сваком погледу добро припремљен за излазак на друм. Драган, међутим, каже да га непрестано тестира и „снима“ евантуалне мањкавости које треба исправити.

А како је дошло до тога да почну да га опседају заинтересовани купци?

Речено модерним жаргоном, рекламну кампању сам је осмислио и спровео. Највећи погодак направио је када је прошле године сео у свог „фабера“ и запутио се право у Монте Карло и то у време одржавања чувене трке „формуле један“ у овом граду.

Довољно је било да се појавим у тој маси и публике и добрих познавалаца аутомобила, па да скренем пажњу многих на свој кабриолет. Одмах су почеле да падају и понуде за куповину, али ја нисам журио. Искрено, било ми је и жао да се одвојим од свог лепотана, све док се коначно

ДОБИО ВЛАСНИКА АМЕРИКАНЦА

нисам „погодио“ са америчким колекционаром са Флориде, објашњава Драган Павловић.

Иначе, он у родној Грузи има три радионице и комору за фарбање аутомобила. Намера му је да направи десетак истоветних кабриолета за које су заинтересовани пре свега колекционари из целог света, али Драган не жели много да прича о плановима. Каже, прво воли да уради оно што је замислио, па тек после да то разгласи.

Занимљиво је да су његови деда и отац били познати грузански ковачи. И они су се својевремено носили мишљу да направе неко посебно возило, али то пошло је за руком Драгану, који је буквално одрастао у породичној радњи и познатој радионици „Милер“, чији су власници били из исте фамилије.

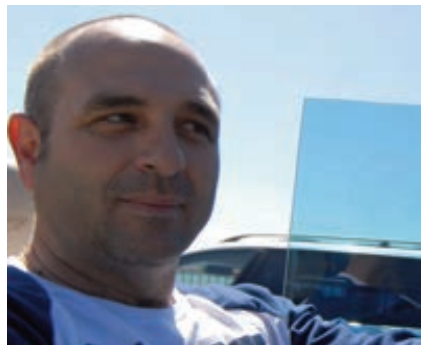

„ФАБЕР“ ИМА И СВОЈ „КРОВ“

Драган је својевремено уписао студије на електротехничком факултету, али је на трећој години решио да се врати у Грузу и од тада је сав посвећен ауто уникатима.

Успео је и – почело је да му се враћа оно што је годинама улагао.

Текст и фотографије Милош Ићковић

КРЕАТОР И МАЈСТОР ДРАГАН ПАВЛОВИЋ

PIRAEUS DINARSKI KREDITI ZA REFINANSIRANJE

★★★★★★★★

- Kredit za refinansiranje svih kreditnih obaveza klijenata: minusa po tekućem računu, kredita, lizing ugovora i kreditnih kartica
- Bez depozita
- Bez troškova obrade zahteva
- Mogućnost dobijanja dodatne gotovine

GO SMART! paket tekući račun Vam predstavlja:

POPRAVITE SVOJ BUDŽET

uz dinarske kredite Piraeus banke

DO 50% MANJA RATA

CALL CENTER 00-24
0800 000 800,
0117 3024 077, 3024 078

www.piraeusbank.rs

Otvorena za Vas.

ШУМАДИЈА И КРАГУЈЕВАЦ ОД 1914. ДО 1941. ГОДИНЕ (11)

АКАДЕМИК ДР ВОЈИСЛАВ М. ЂУРИЋ КАО МЛАДИ КРАГУЈЕВАЧКИ ПЕСНИК (2)

Завичајни духовни потенцијал – за цео живот

Током гимназијских дана у Крагујевцу Војислав Ђурић био је члан, а једно време и председник, литерарне ђачке дружине „Подмладак“, која је веома активно радила, окупљајући даровите ученике. С правом се може рећи да је „Подмладак“ имао великог утицаја на формирање књижевног профила младог Ђурића и на његов даљи интелектуални развој

Пише: Ђорђе Петковић, књижевник, Параћин

Ђачка дружина „Подмладак“ Крагујевачке гимназије има дугу традицију. Од идеје до оснивања „Читаоница гимназијских ђака“ (1868-1870) са литерарним обележјем имала је бурну историју. Укинута је 1874, обновљена 1879. године. Због ученичких „зађевица“, 1899. године председника им поставља Професорски савет из редова наставника, уз проширење делатности на „телесна вежбања“ и помагање сиромашних ученика. Но, основна традиција (литерарна) се не губи. „То исто ради се и првих година 20. века. Читају се одабрана дела наших и туђих књижевника, читају се, затим, и оригинални радови и преводи чланова дружине, које претходно прегледа и одобри председник. Радови чланова дају се после на критику појединим ученицима, а последњи суд о томе даје књижевни одбор.“

Из године у годину њихов је рад био све плодноснији. Ученици су, пре свега, много радили на књижевности, писали су песме, приповетке, путописне црте. Преводили су са немачког, француског и руског, потом и бугарског. Записују се и читају народне умотворине. Патриотска осећања доминирају.

За време ратова (1912-1918) „Подмладак“ није радио. Обновљен је 1919. На истим основама, уз снажно политичко раслојавање. Ангажује се на формирању жупе средњошколских удружења (Јагодина, Ђуприја, Крагујевац), чије је седиште било у Крагујевцу. Помаже оснивање дружине „Његош“ у Женској гимназији.

■ Два табора у „Подмлатку“

Када је реч о времену ђаковања Војислава Ђурића, забележено је: „Доцнијих година, са више ведрице ученици крагујевачке гимназије развијали су у својој дружини своје способности. У песмама се опевају и љубавна осећања; утицај старијих романтичарских песника поново продире. У приповеткама се развијају махом љубавни догађаји у једној новој средини, не више села, већ вароши и виших друштвених кругова. Интересантно је поменути да нове књижевне струје, које су једно време дизале прашину у нашем јавном животу, нису наилазиле на леп пријем код чланова Подмлатка.“

Дискутујући о часопису „Сведочанства“ и о футуризму у књижевности, у записник уносе закључак: „Свесна шумадијска омладина одбија заводнике и упропаститеље лепе књижевности.“ У једној дискусији 25. октобра 1930. године (у тој школској години Војислав Ђурић је председник Дружине), чланови се деле у два табора: „једни заступају гледиште да се предратна омладина одушевљава радом и национализмом, а послератна биоскопом, спортом и

научне. Угледајући се на старије и мерећи се према њима, млађи су испитивали своје моћи и пролазили кроз нужна колебања пре него што би се усудили да први пут узму реч у дискусији или да пријаве рад за читање.

Била је то одиста изванредно корисна допуна рада у школи: осамостаљивање уз другарску помоћ, свестрано тражење и делимично налажење себе, за две-три године сазревања на бесконачном растојању од ученика петог до ученика осмог разреда.

Огледања је било у писању радова и у држању говора. И у једном и у другом случају – по неписаном правилу, које је прелазило с нараштаја на нараштај – захтевала се оригиналност мисли и израза. Под удар негативних оцена долазиле су не само позајмице, него и сличности, чак и у појединим речима или обртима. Сем тога, док су у школи сви писали по правилу о једној задатој теми, у књижевној дружини свако је морао да изабере сам не само своју песму него и врсту која му највише одговара: песму, приповетку, критику, расправу. За то другог ослонаца није било него у лектури и делимично у поступцима наставника и старијих другова, а оригиналност је захтевала да тога ослонца не буде – да се он не види и не осећа! Био је то веома висок захтев, неиспуњив на почетку учења вештине писања и вештине говорења, али изванредно плодан у подстрецима да се оригиналност освоји. Идући за овим захтевом, одбацијући позајмице као огрешице о елементарно поштење и избегавајући сличност као умањење творачког достојанства, најупорнији и најдјаровитији су брзо проналазили главне елементе свога стила и стављали на свему што би написали или изговорили, иако недовршен, свој печат. Ако се то тек назирало кад су били у шестом и седмом разреду, јасно се видело кад су били у осмом.“

Пишући о Подмлатку Војислав Ђурић износи један конкретан случај из активности Дружине, због че-

АКАДЕМИК ЂУРИЋ У ПОЗНИМ ГОДИНАМА

га је први пут ишао у директорову канцеларију и са славним Милојем Павловићем сусрео се „очи у очи“:

■ Сусрет са Милојем Павловићем

„На почетку јесени 1930, непуне две године од како је настала, диктатура је закуцала и на врата Подмлатка. Одлуком Министарства просвете уведено је присуство надзорног наставника на седницама ђачких књижевних дружина и на ту дужност у нашој дружини био је одређен наставник певања Јован Мирковић, човек болестан и пргав, који се многима замерио. Тек сам био изабран за председника и био сам без искуства у вођењу седнице. Ја сам стајао, а десно од мене седео је Мирковић. Био је леп дан, ведар и благ. У самом дну учионице, код последњих клупа, стајао је Слободан Лилић и говорио. Не сећам се више ни поводом чега, ни шта тачно, против беде и неправде, али њега и данас видим јасно: стоји с мало накривљеном главом удесно, гледа право и полако изговара реч по реч, као да се слади сваком пре но што је пусти из уста.

Наједанпут је Мирковић цикнуо: Председниче, одузми му реч! Од-

говорио сам да је то супротно правилима о раду Подмлатка. С истим образложењем одбио сам и Мирковићев захтев да прекинем седницу и тако неколико пута: он да одузме реч или да прекинем седницу, а ја да је то супротно правилима, док га на послетку нисам замолио да напусти седницу, како би могао да се настави рад у миру. И седница је била настављена без њега. Лилић је довршио своју беседу, не мењајући ни став ни тон, као и увек радо слушан не као паметан човек, него и као брат Стевана и Лазара Лилића, који су већ били студенти и од којих је он био обавештен о политичким збивањима код нас и у свету много више него ми остали.

Било је то у суботу после подне, а у понедељак, за време великог одмора, позван сам у директорову канцеларију. Сачекао ме је Милоје Павловић са смешком на уснама и стегао ми руку. Зажмиривши и учинивши тако свој поглед сјајнијим и продорнијим, рекао ми је да сам добро поступио, нарочито наглашавајући да сам свакако у праву онолико колико нису у праву они који ограничавају право. Био је то мој први и једини сусрет с Милојем Павловићем, очи у очи. У школи он ми није предавао, али ја сам редовно посећивао његова предавања ван школе и био сам један од многих његових поштовалаца. Био сам помало изненађен, што је овако примио догађај са седнице Подмлатка, али бих био потпуно изненађен да га је друкчије примио, јер се то не би могло уклопити у представу о изузетном професору и васпитачу какву смо о њему имали.“

■ Славни београдски професори

Београд као ново културно подстицајно средиште имао је великог утицаја на појаву крагујевачког песника Војислава Ђурића, на појаву његове збирке песама Сутоњска дрхтања. Могао је он тада, у престоници, да се упути у различите правце, да настави са писањем поезије, али и да се упути правцем његовог изучавања, критике и аналитике. Међутим, нешто се значајно десило у Београду током прве године студија, чим се Ђурић определио да своја гимназијска песничка остварења стави у корице, да у завичају штампа своју прву књигу, те да му поезија, у ужем смислу речи, исказивање у стиховима, не буде више у првом плану интересовања. Шта се све тамо дешавало, може се само претпоставити, а за ову прилику то и није најбитније. Битно је нешто друго, што произилази из ове белешке његовог помињаног и цитираног студента и колеге:

„На Филозофском факултету за предмете 14. студијске групе професори су му били Павле Поповић (Историја југословенске књижевности), Веселин Чајкановић и Милан Будимир (латински и теорија књижевности), Степан Куљбахин (старословенски), Радван Кошутинић (руски), Миодраг Ибровач (француски). Историју је предавао за прву годину Станоје Станојевић, а затим Никола Вулић, специјалиста за стари век. Богдана Поповића је слушао кад је овај као пензионер држао специјалан течај о интерпункцији.“

Могло би се овде говорити о значају престонице за афирмацију младих, па и Ђурића, у време док се налазе на студијама, имена славних професора, сама по себи, асоцирају могући утицаји на опредељење песника Ђурића, да свој скромни јубилеј обележи на специфичан начин. Да се не одрекне ранијих песничких амбиција, већ да се припреми за нови искорак, кроз студије књижевности, па и поезије, што је бриљантно током живота остварио бројним делима.

Наставиће се

КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА РАТА ОДШКОЛОВАЛА ЈЕ МНОГЕ ЗНАЧАЈНЕ ЛИЧНОСТИ

Карикашура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Монархија нема шансе у Србији. Краљ запошљава само једну будалу!

Page ЈОВАНОВИЋ

Речи

Има разних људи. Неки стално гледају, мере, процењују, па кад им се учини да нешто не ваља - да је власт корумпирана, или медији контролисани, на пример - они о томе причају на све стране. Причају, причају, потпуно се речима заогрну. Голи су испод тога, можда им и стомаци од глади крче, али им нико не може помоћи. Већ су их речи обавиле.

Они други ништа не гледају, још мање говоре. Зато их речи не обавијају, па држава мора да их обуче, нахрани, топао дом да им обезбеди.

Од човека зависи да ли ће бити огрнут речима или скупом одећом. Мода је ствар личног избора.

Ђорђе ОТАШЕВИЋ

ПРЕФЕРАНС

Резултати после 3. одиграног кола КГ-Лига у преферансу.

	презиме и име	Бод	Супе	сто
1	Ђорђевић Rade Ђерка	15,5	1474	1
2	Stanić Radovan Raka	14	1720	1
3	Radenković Nenad Buđoni	13,5	2302	1
4	Tucaković Branko Tuca	13	1218	2
5	Andrić Dejan	13	1002	2
6	Milojević Nenad Neca	11	182	2
7	Nikolić Srbi Slav Srba	11	-42	3
8	Ђорђевић Saša	10,5	916	3
9	Danas Ivan Grk	10,5	876	3
10	Ђорђевић Zoran	10	518	4
11	Marković Mirko Profesor	9	184	4
12	Martinović Milorad Mića	9	112	4
13	Živković Stefan	9	40	5
14	Jovanović Dragan Duca	9	-430	5
15	Vezmar Predrag	8,5	4	5
16	Milenković Žikica	8	560	6
17	Nikolić Dragan Muša	8	-736	6
18	Ivanović Goran Čiča	7,5	-70	6
19	Vasiljević Zoran Guki	7	-514	7
20	Lazarović Slavoljub Laza	7	-532	7
21	Bogdanović Miroslav Krpa	6,5	-560	7
22	Cvetković Nebojša Cvele	6	-32	8
23	Nikolić Nebojša Uške	6	-426	8
24	Simić Milisav Miša	6	-542	8
25	Vesović Miodrag Vesa	6	-1166	9
26	Vujić Danilo Dača	4,5	-964	9
27	Petrović Milovan -Mika	3,5	-752	9
28	Kumburović Jovan Bača	3,5	-848	10
29	Živković Vlado Glumac	3	356	10
30	Gajić Marko	2,5	-1070	10
31	Aleksić Milenko Mika	2	-2104	11
32	Dejanović Miloš	0,5	-748	11

Каријера

- Господине, новинару! Написао си у својој новини да сам преварио жену с оном млађом певачицом, а нисам. Дај, Боже, да јесам, али, нажалост, нисам. То је прва ствар око које би требало да се нагодимо. Што да идемо на суд. Боље је да то обавимо овако, у четири ока. Да се договоримо ко људи, ако људи јесмо. Али то ћемо да видимо, пошто има још ствари о којима морамо да попричамо.

Даље, написао си, па је то изашло на насловној страни, да је моја секретарица, за коју си, такође, написао да ми је љубавница, за

мој рачун узимала новац, да би издала дозволе овима што извозе и увозе робу. То је, знаш и сам, тешка квалификација преко које не могу да пређем тек тако. Нити ми је секретарица љубавница, нити је она узимала неке паре за мене. Тако си то измислио, да ти се дивим до имбецилности! То, господине новинару, има своју цену који ћемо утврдити нас двојица.

А објавио си за мене и да сам преко измишљене фирме узео кредит од банке који нисам вратио, те да је банка зато отишла у стечај. То је измишљотина коју си провлачио кроз новину пуних десет дана. И зато ћемо да се раскусурамо.

Дакле, да видимо колико то кошта? Не треба нам суд, ни обични, ни специјални, ни међународни, ни европски, ни Уједињених нација... Гукни, голубе, да чујем твоју понуду.

Дакле, ако сам те добро чуо, јер много ми тихо причаш, твоја понуда је десет хиљада евра.

Добро, ево ти тај новац, али да за исте паре напишеш и да сам спавао са оном глумицом што је сад најпопуларнија и да сам узео лову од продаје транспортног предузећа. То људи цене - буцу који је и велики љубавник и много мути. А то ће ми, господине новинару, користити у даљој политичкој каријери!

Александар ЧОТРИЋ

Они који грабе ка врху још више ће грабити кад прођу кроз циљ!

Јово НИКОЛИЋ

■ Не само да ћемо се против агресора борити свим расположивим средствима, него ћемо, ако загусти, узети од њега и кредите.

■ Да нисмо отворено друштво, овдје би владао још већи смрад.

■ Војска чврсто стоји на бранику отаџбине. Не дозвољава окупатору да изађе!

■ Некад се умирало од страха. Данас од слободе не може да се живи.

■ Државу треба спашавати док је вријеме. Касно је кад падне у демократски занос.

Јово НИКОЛИЋ

■ Нисам могао мирно да посматрам нашу пропаст. Зато сам и прихватио државну службу!

■ Када ми почнемо да причамо, од дијалога више нема ништа!

■ Све што погодимо, прогласимо нашом метом.

Милан Р. СИМИЋ

MARKETING KRAГУЈЕВАЧКЕ
 telefoni 333-111
 333-116
 marketing@kragujevacke.rs

Разнода

ОДВАЛЕ

ВЕСНА ПЕШИЋ, социолог и бивша политичарка:
- Слушајући Дачића у Скупштини помислила сам да се рађа нови Черчил или Де Гол.

СЕРГЕЈ БЕТКОВИЋ, певач:
- Кад ме угледа на екрану, моја ћеркица Лола прво каже: „Ено тате”, а одмах потом: „Мама, пусти Пепу Прасе”. Цртаћ јој је интересантнији.

СИНИША МИХАЈЛОВИЋ, фудбалски селектор:
- Увек сам обожавао да играм против Хрватске, уживао сам да изађем на терен, а цео стадион звижди, вређа те. Кад их победите, осећај је непоновљив.

ОМЕР ХАСИОМЕРОВИЋ, судија и члан Друштва судија Србије:
- Одлично је што је држава кренула у обрачун с корупцијом, али је поново питање да ли постоји правосудни систем који то може да сажваће. То је као кад имате клинику која има капацитет десет тона меса, а овамо имате машину која може да самеле десет кила меса. Цабе кољете у том случају.

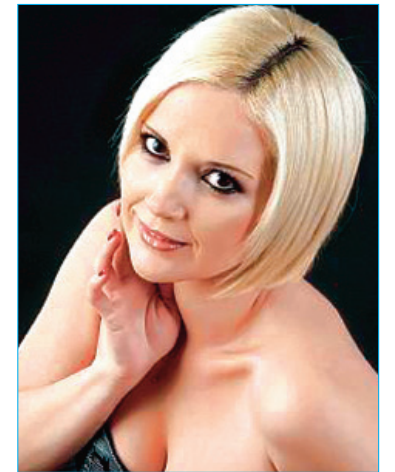

СЕКА АЛЕКСИЋ, певачица, о боравку у Тајланду са супругом Вељком:
- Заувек ће ми остати у сећању јахање коња кроз пиринчана поља, у којима смо се крили једно од другог, журили се и пронајали.

АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ, потпредседник Владе и министар одбране:
- Ја сам мали човек по значају и функцији да се сретнем са Ангелом Меркел.

МАЈА НИКОЛИЋ, певачица:
- Пуних дванаест година постим и причешћујем се сваке недеље.

МАРИЈАНА МАТЕУС, модна креаторка, о швајцаском бизнисмену Патрику, са којим је у вези:
- У њему препознајем викторијански дух, и то му је са енглеске стране, али ипак је у потпуности швајцарска марка – сладка као чоколада и прецизан и тачан као сат.

Милош Игњатовић

Распада ли се ово топловод у делу кроз корито Лепенице

Која сила растури цоклу „код саобраћајца”

И са заставом се може овако

... и опет не иде

Баш су нашли место за плакат

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (март, април). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебни програм). Велика матура. Такмичења. Телефон: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

Прошла је најтужнија година како је преминула наша мајка и нана

Анђа Марковић

Помен ћемо давати 23. фебруара 2013. године, у 11,30 сати, на Варошком гробљу у Крагујевцу.

За њом тугују: син Вукман, унучи Нина, Наташа, Пеца, Иван и Петар, снаје и зетови

У суботу, 23. фебруара 2013. године, на Старом гробљу у Краљеву, у 11 сати, даваћемо годишњи помен нашој премилој

др Вујадиновић Драгици

рођ. Лугарић
стоматолог - спец. соц. медицине

Њени највољенији: Мирослав, Катарина, Вујадин и Магдалена

„МЕТАЛ СИСТЕМИ“ д.о.о.
Крагујевац
у реструктурирању

ОГЛАШАВА

конкурс за технолога конструктора

Услови:

- VSS/VII степен стр.спреме –машинске струке
- Радно искуство у струци -1 година
- Рад на рачунару (MS windows, MS office, интернет)
- Рад у програму Auto CAD-средњи ниво
- Пожељно знање енглеског језика
- Пожељно искуство на пословима конструкције пресерских алата

Пријаву на оглас са доказима о испуњености услова кандидати подносе у року од 7 дана од дана објављивања огласа на адресу „МЕТАЛ Системи“ д.о.о. Крагујевац у реструктурирању Складишни центар бб 34000 Крагујевац.

У недељу, 24. фебруара, навршава се осам година смрти нашег

Тејовић Драгољуба

1960 – 2005.

Сећање на тебе никада неће избледети.

Твоје: кћерка Маја и супруга Љубица

У суботу, 23. фебруара 2013. године, у 11,15 сати, на Варошком гробљу, даваћемо годишњи помен нашем драгом

Павлов Милошу

1970 – 2012.

Успомена на тебе, твоју племенитост и доброту живеће заувек у нама.

Твоји: тата Витомир,
син Ђорђе, Весна и Сима

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове
локалне самоуправе
и опште управе

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

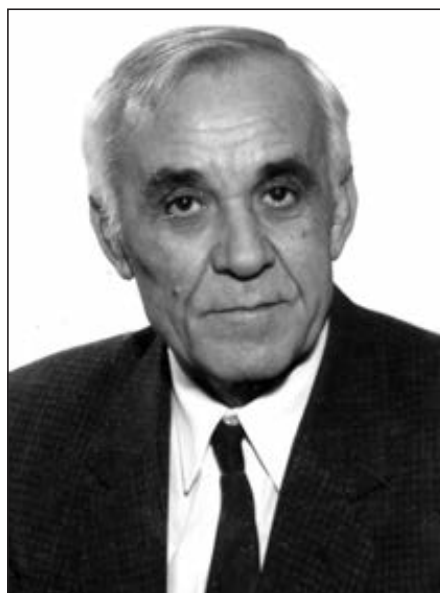
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је носилац пројекта „Vip Mobile“ д.о.о., ул. Омладинских бригада 11070 Нови Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину ПРОЈЕКТА – радио-базне станице "KG3008_02KG Крагујевац Ердоглија 2", реализованог на кп.бр. 4252 КО Крагујевац 3 – насеље Центар 6, у улици Кнеза Милоша 31, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 21.02.2013. до 05.03.2013. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније "KG3008_02 KG Крагујевац Ердоглија 2", урађена од стране овлашћеног правног лица - Лабораторија „W-LINE“, Аутопут за Загреб 41, 11077 Београд.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Дана 22. фебруара навршавају се три године од када сам остала без свог вољеног супруга

Момира Гаровића Гаре

22.2.2010 – 22.2.2013.

Дани се нижу, а бол је све јача! Не постоји време. Али, није крај. Срешћемо се опет... Време не узима ни љубав, ни бол, нити доноси заборав.

Заувек твоја Драгана

СЕЋАЊЕ
25. 02. 2010 – 25. 02. 2013.

Бранислав Јеремић

Не може време избрисати успомене.
Бићеш са нама докле год постојимо.

Колектив Основне школе
„Станислав Сремчевић”

IN MEMORIAM

др Вујадиновић Драгица

рођ. Лугарић
стоматолог - спец. соц. медицине
2012 – 2013.

*Сломљен у срцу, збуњен у глави,
сјомен је њезин свети ми храм.
Таг ми се она од онуд јави,
к'о да се Бој ми појави сам:
У души бола лед ми се крави,
кроз њу сад видим, од ње све знам,
за што се мудрачки мозгови муше,
Santa Maria della Salute.*

Твој Мирослав

Драгој мами и баки

Тодоровић Весела

Хвала за дане проведене у разговорима, саветима и радостима које смо заједно делили. Хвала што си увек била ту уз нас и за нас! Увек ћеш и бити...

Син Зоран са породицом

Дана 26. фебруара 2013. године навршава се година од како није са нама наш

Стефановић Миљко

26.2.2012 – 26.2.2013.

Тата мој највољенији, знам да сам ти била смисао живота, а ти моје највеће богатство, ослонац и подршка. Твојим одласком нестала је сва срећа, безбрижност коју смо мајка и ја имале крај тебе. Успомену на тебе чуваћемо док живимо.

Воле те твоје ћерка Тања и супруга Вера

Вољеној мами, баки и прабаки

Тодоровић Весели

За сву љубав, пажњу и радост коју си унела у наше животе... Хвала ти! Увек ћеш бити у нашим срцима!

Ћерка Мима са породицом

СЕЋАЊЕ

Дејан Д. Ђоровић

25.2.1996 – 25.2.2013.

Сине, твој дугогодишњи одлазак одломио је део наше душе, али су остала сећања на твоју пленитост, доброту и велику љубав коју смрт не прекида.

Твоји мама и тата

Дејану

*И лију сузе, сјижу се, леће
И лије небо, пролива, сја
Те кайи крујне, слане и сејне.
Кайлице шужне, неме долеће.*

*И плаче небо, шишти и кваси
И неће да сјане, никада, баш
А ши на небу, лей, што пркоси
Ти шо већ све добро знаш.*

Биљана и Нина

Др Дејан Димитријевић Димке

У суботу, 23. фебруара, на гробљу Бозман, у 12 сати, даваћемо четрдесетодневни помен нашем драгом сину и брату. Волећемо те и недостајаћеш нам до краја времена.

Мајка Љиљана и сестра Јелена са породицом

СКАНДИНАВКА

168	ФРАН-ЦУСКА ГЛУМИЦА	РАДНИК КОЈИ ВРШИ АПРЕТУРУ	НЕПОБЕДИВОСТ			
ВРСТА ИНДУСТРИЈСКЕ БИЉКЕ						
ВРСТА КРАТКОГ МАЧА						
ТРИНАЈЗ ЖМАРАЦ						
ИМЕ ВОДИТЕЉКЕ КИШ-ЛОКИЋ						
ИНТЕРАКТИВНА ТЕЛЕВИЗИЈА (СКР.)						
ДАНСКИ ПИСАЦ АБЕЛ		ШТАПИЉАСТЕ БАКТЕРИЈЕ	РЕД ВОЖЊЕ (ИЗР.)		ВРСТА МУШИЦЕ, ЗУНЗАРА (МН.)	ТВРДО ЈУЖНО-АМЕРИЧКО ДРВО
РЕЧ ПРЕУЗЕТА ИЗ АРАПСКОГ ЈЕЗИКА						
РИЗМА		ОЗНАКА ДАНА, МЕС. И ГОДИНЕ				
НИЖИ КАНЦЕЛАРИЈСКИ СЛУЖБЕНИК						
ЖУРНАЛИСТИ						
	МОЛЕРСКИ ЗАНАТ					
МЕТАР		СИГНАЛНА НАПРАВА				
ЕЛЕКТРОН. ИМПУЛСНА ТЕХНИКА			АМПЕР		ТУНИС	
ЦЕЗИЈУМ		КОРПУСНА РАКЕТНА ГРУПА				АНОДА
ОБЛАСТ У НЕМАЧКОЈ У ДОЊОЈ САКСОНИЈИ		ЛЕКОВИТИ НАПИТАК		ЈЕЗЕРО У ШВЕДСКОЈ	ИМЕ ГЛУМЦА ХИЛА	
ОБЛАКОДЕРИ, НЕВОДЕРИ						
ВРСТА БИЉКЕ, МИЛОГЛЕД						
ПОНД		ИТАЛИЈАН. ПИСАЦ АЛВАРО				
ДИВЉА МАЧКА			РИМСКИ ЧИНОВНИК			
ЛИЦА НА КОЈА ГЛАСЕ НОВЧАНЕ УПУТНИЦЕ			ГЕОГРАФ. ИНСТИТУТ			
ГЛУМАЦ ЧАК					ИВО ЂИПИКО	

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																

ВОДОРАВНО: 1. Биљни полупаразит - Безваздушни простор - Медикамент (2), 2. Хиљаду милиона (мн.) - Јапански државник, Хиробуми - Реомир (озн.) (3), 3. Немачки предлог - Посао у државној фирми (1), 4. Правилник - Старатељи - 14. слово азбуке (3), 5. Отокар краће - Злато (фран.) - Оптички уређаји на подморници (2), 6. Барски гас - Становник Фиренце (1), 7. Женско име, Ирена - Симбол галијума - Мала богиња (2), 8. Карат (озн.) - Име глумца Магалија - Место код Младеновца - Симбол азота (3), 9. Наша ранија глумица - Телефонски позив (1), 10. Поновити - Показна заменица - Чест завршетак наших презимена (3), 11. Заразна болест животиња - Норвешка музичка група - Брзи чамци на моторни погон (2).

УСПРАВНО: 1. Име певачице Сумак - Грчко слово (1), 2. Град у Немачкој - Вулкански врх на Минданау (1), 3. Шпански граматички члан - Лондонски фудбалски клуб (3), 4. Лидија одмила - Стадион у Шпанији (1), 5. Име пок. аутомобилисте Сене - Мађарски шахиста, Арпад (2), 6. Рупа на женском ручном раду - Део тела (2), 7. Жирафа има дугачки ... - Нота солмизације - Поштански преградак (2), 8. Адвентивни (скр.) - Лудолфов број - Туга, жалост (2), 9. Град у Енглеској (1), 10. Симбол урана - Круг око главе свеца, ореол - Грам (озн.) (2), 11. Пети вокал - Америчка бојева ракета - Лумен (озн.) (2), 12. Чинити милостивим (0), 13. Жена из Турске - Центар обртања (2), 14. Просторија са парним котлом - Етвеш (озн.) (1), 15. Енергија (озн.) - Бел (озн.) - Саламура - Шекспиров јунак, краљ (3), 16. Врста кактуса (0).

ИСПУЊАЉКА

Ако правилно решите испуњаљку, у означеним пољима добићете називе две европске државе.

СЛОВОВИ: А, ВРЕ, ГА, ДРА, ЕР, КОК, ЛИ, МИ, НА, НИК, НО, ПА, РИ, СР, ТАЖ, ТЕ, ТЕ, ТЕ, ТРИД, ЧА, ШИН.

ВОДОРАВНО: 1. Скупљачи уличних паса, 2. Прибор за предење, 3. Музеј у Санкт Петербургу, 4. Наше женско име, 5. Врста биљке, желудњак, 6. Мешавина разних пића (мн.), 7. Лице без домовине.

1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: пак, ола, деп, ог, брк, ноа, о, номарх, стотинар, тино роси, миланез, р, рибица, а витамин, зл, њу, т, гас-маске, остриц, ам, вира, оба, о, авизе, рг, иконе, ринолит, мотајица, абецедар.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: јабланик, уво, моно, гајде, ос, онколози, стокилаш, лутату, т, ароза, ге, вив, ел, изазивач, јагагани, амико, цр.

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА: војни суд, ануитети, танк, ток, маор, рт, боксер, а, л, н, паст, оданост, кошаркаш, листови, захтеви, издурати, напитки, тина, ист, икако, ев.

АНАГРАМ: марко аурелије.

РЕБУС: повезе ме такси.

СУДОКУ: а) 643-172-958, 912-385-764, 875-649-312, 328-491-675, 496-857-231, 751-263-489, 289-536-147, 537-914-826, 164-728-593. б) 162-973-584, 845-261-379, 793-458-216, 654-197-832, 931-824-765, 278-635-491, 489-312-657, 317-546-928, 526-789-143.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

				4	3		
3							
8	5					4	1
			2		9	5	
	4	2	7	9	1		
	1		6	8			
				2			
						9	2
7			1		5		

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●●

4						1	
			7	8			
			9				8
	6		4				7
			3				9
		3	6	7			
		7				8	5
	9		2	6	4		3
		6				4	

FINAL SALE

Na kolekciju jesen - zima

do **80%**

Akcija traje do isteka zaliha!

H&O
Kragujevac
Kragujevac Plaza,
Bulevar kraljice Marije 56,
tel 064/ 82 137 93

Uz VIP karticu
dodatnih **-10% popusta!**

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 21. до 27. фебруара

Четвртак
21. фебруар

СТАЊЕ СТВАРИ
20.00 Стање ствари
07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести
09.05 Музички програм
10.00 Кухињница р.
10.30 Путујуће приче р.
11.00 Документарна серија
12.00 Вести
12.05 Кухињница
12.35 Кућица у цвећу р.
13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.
15.00 Цртани филм
15.30 Раскрша р.
16.00 Вести
16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р. □
17.00 Мозаик
18.00 Путописи РТК
18.30 Мобил Е
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стање ствари
21.00 <i>Људи са Менхетна</i> □
22.00 Хроника 2
22.30 Megaфон
23.30 Атлас
00.00 Вести
00.05 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Петак
22. фебруар

Седница Скупштине града
09.05 Седница Скупштине града
07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести
09.05 Седница Скупштине града
12.00 Вести
12.05 Кухињница
12.35 АБС шоу
13.00 Музички програм
14.00 Стање ствари р.
15.00 Цртани филм
15.30 Атлас р.
16.00 Вести
16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р. □
17.00 Моја Шумадија
18.00 Fashion Files р.
18.30 Мобил Е
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Као и други
20.30 Акција
21.00 <i>Људи са Менхетна</i> □
22.00 Хроника 2
22.30 Документарна серија
23.30 Илузиониста
00.00 Вести
00.05 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Субота
23. фебруар

Цртани филм
09.05 Цртани филм
08.45 Најава програма
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
09.35 Најсмешније животиње р.
10.00 Биографије познатих
11.00 Кућица у цвећу
11.30 Нокаут р.
11.30 Улови трофеј р.
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг р.
13.00 Кућица у цвећу
13.30 Fashion files
14.00 Shopping avantura
15.00 Документарни програм
16.00 Вести
16.05 Филм ■
18.00 Као и други р.
18.30 Акција
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Лек из природе
20.30 Илузиониста
21.00 Концерт
22.00 Хроника 2
22.30 Култура
23.00 Филм ■
23.30 АБС шоу
00.00 Вести
01.00 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља
24. фебруар

Стаклено звоно
20.00 Стаклено звоно
08.45 Најава програма
09.00 Вести
09.05 Цртани филм
09.35 Најсмешније животиње р.
10.00 Биографије познатих
11.00 Кућица у цвећу
11.30 Лек из природе
12.00 Вести
12.05 Шумадијски праг
13.00 Агро дневник
14.00 Шумадијске зимске игре
16.00 Вести
16.05 Филм ■
18.00 Нокаут
18.30 Улови трофеј
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Стаклено звоно
20.30 Најсмешније животиње
21.00 Концерт
22.00 Хроника 2
22.30 Култура
23.00 Филм ■
00.00 Вести
01.00 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак
25. фебруар

Слалом на Мокрој Гори
20.00 Слалом на Мокрој Гори
07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 Кухињница р.
10.30 Кућица у цвећу р.
11.00 Документарна серија р.
12.00 Вести
12.05 Кухињница
12.35 Стаклено звоно р.
13.00 Музички програм
14.00 Shopping avantura р.
15.00 G.E.T. Report р.
16.00 Вести
16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р. □
17.00 Мозаик
18.00 Србија коју волим
18.40 Мобил Е
18.50 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Спортски преглед
20.00 Слалом на Мокрој Гори
21.00 <i>Људи са Менхетна</i> □
22.00 Хроника
22.30 Документарна серија
23.30 Нокаут
00.00 Вести
00.05 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак
26. фебруар

Жива црква
20.00 Жива црква
07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 Кухињница р.
10.30 Србија коју волим р.
11.00 Документарна серија
12.00 Вести
13.00 Музички програм
14.00 Слалом на Мокрој Гори р.
15.00 G.E.T. Report р.
16.00 Вести
16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р. □
17.00 Мозаик
18.00 Ноге на путу
18.30 Мобил Е
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Жива црква
20.30 Суграђани
21.00 <i>Људи са Менхетна</i> □
22.00 Хроника 2
22.30 Документарна серија
23.30 Биографије познатих р.
00.00 Вести
00.35 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

Среда
27. фебруар

КОМУНАЛНИ СЕРВИС
20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести
09.05 Музички програм р.
10.00 Кухињница р.
10.30 Ноге на путу р.
11.00 Документарна серија р.
12.00 Вести
12.05 Кухињница
12.35 Култура р.
13.00 Музички програм
14.00 Жива црква р.
14.30 Суграђани р.
15.00 Цртани филм
15.30 Супертехнологије р.
16.00 Вести
16.05 <i>Људи са Менхетна</i> р. □
17.00 Мозаик
18.00 Путујуће приче
18.30 Мобил Е
18.40 Хит дана
19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм
20.00 Комунални сервис
21.00 <i>Људи са Менхетна</i> □
22.00 Хроника 2
22.30 Документарна серија
23.30 Раднички - Рад (снимак фудб. утакмице)
Вести у полувремени
01.05 Хит дана
наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs